Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 9 июль 1968 йил, сешанба ◆ № 158 (14.020). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ «МОЛНИЯ-1» ЙЎЛДОШИ

ТАСС АХБОРОТИ

1968 йил 5 июлда Совет Иттифоқида навбатдаги «Молния-1» алоқа йўлдоши учирилди.

«Молния-1» алоқа йўлдошини учиришнинг асосий вазифалари олис телефон-телеграф радио алоқаси системасини таъминлаш, шунингдек СССР марказий телевидениеси программаларини Узоқ Шимол, Сибирь, Узоқ Шарқ ва Урта Осиё районларида жойлашган «Орбита» тармоқларининг пунктларига юборишдан иборат.

Олинган маълумотларга кўра алоқа йўлдошига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

«Молния-1» йўлдоши орқали алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилади.

БУТУН КУЧ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШГА

БУХОРО, 8 июль. Бугун бу ерда қишлоқ хўжалик ходимларининг область кенгаши бўлиб ўтди. Колхоз бригадирлари, агрономлари, раислари ва партия ташкилотларининг секретарлари, совхоз раҳбарлари, район ва область ташкилотларининг ходимлари ғўза парваришини кучайтириш, беш йилликнинг учинчи йилида Ватанга камида 350 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришдан иборат зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш юзасидан кўриладиган чораларни муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев пахтакорларнинг олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

ВАТАНГА, ПАРТИЯГА, ХАЛҚҚА САДОҚАТ

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига Кремлда қабул маросими

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар 8 июлда Кремлдаги Съездлар саройига келишди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукумати олий ҳарбий ўқув юртларини битириб чиқувчилар шарафига Кремлдаги Съездлар саройида қабул маросими ўтказдилар.

Эрталаб соат 10. Маросимга йиғилганлар Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, СССР министрлари, СССР комитетларининг раислари, Совет Иттифоқи маршаллари ҳам президиумда ўтиришибди.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко тантанали қабул маросимини очади.

Маршал А. А. Гречко ҳарбий академияларни битириб чиқувчиларни академияларни муваффақиятли тамомлаганликлари билан СССР Қуролли Кучлари номидан самимий қутлади, Совет Ватанининг қудратини мустаҳкамлаш йўлидаги меҳнатларида уларга катта муваффақиятлар тилади.

— Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар орасида, — деб давом қилди министр — бир қанча социалистик мамлакатлар армияларининг офицерлари ва генераллари бор. Ҳарбий ҳамкорликнинг кўп йиллик тажрибасида, шу жумладан қардош армияларнинг биргаликда ўтказган «Октябрь штурми», «Влтава», «Маневр», «Родопи» каби ҳарбий машқлари чоғида Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар офицерлар корпусининг дўстлиги ва ҳамжиҳатлиги муштарак вазифаларимизни ҳал этишга қандай ижобий таъсир кўрсатганлигига ишонч ҳосил қилдик.

СССР мудофаа министри чет эллик дўстларимизни ўқишни тамомлаганликлари билан самимий табриклаб, совет академияларида олган билимлари қўшинларда қиладиган амалий ишда уларга ёрдам беради ва улар қардошларча иттифоқни янада мустаҳкамлаш учун, социалистик мамлакатлар халқларининг эришган революцион ютуқларини ҳимоя қилиш учун куч-қувватларини аямайдилар, деб ишонч билдирди.

Биз сиз билан, деди ўртоқ Гречко, қаттиқ қўл ҳарбий касбдаги кишилармиз. Шунинг учун ҳам биз энг оғир синовларга ҳамиша-ҳамрўз тайёр турмоғимиз лозим. Башарти империалистлар уруш очгудек бўлсалар, бу уруш техника ва қуроллар урушигина бўлиб қолмайди. Урушни одамлар олиб боради, қуролли курашда ҳам инсон ҳал қилувчи куч бўлиб қолади. Шунинг учун ҳам ғалаба тарозисининг палласига қурол ва жанговар техника билан бирга одамнинг маънавий тайёрлиги ҳам қўйилади. Жанговар ҳаракатларнинг бориши ва натижаси жангчиларнинг маънавий-сиёсий ва руҳий томондан душмандан қанчалик устун туришига кўп жиҳатдан боғлиқ. Кучли душман устидан ғалаба қозонмоқ учун мураккаб қуролни ниҳоятда яхши эгаллаб олмоқ ва ундан жанговар вазиятнинг қийин шароитларида ғоят самарали фойдалана олиш зарур, албатта. Шу билан бирга, ҳозирги вақтда жангчиларни маънавий-руҳий тайёрлашнинг роли ҳар қачонгидан ҳам зиёдроқ ошди. Ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўтиш, қўрқиш ҳиссини бостириш қобилиятини, қўйилган вазифани бажариш учун маънавий ва жисмоний куч-ғайратни тўплаш, сабот-матонат, мустақиллик, қатъиятлик ва ғалабага бўлган қатъий ирода каби фазилатларни жангчиларда барвақт тарбиялаб етиштирмоқ зарур. Ҳарбий хизматчиларнинг сиёсий эътиқоди ва ғоявий чиниққанлиги мана шу фазилатларнинг биринчи негизидир.

Офицер кадрларни етиштириш, ўқитиш ва тарбиялашдаги олижаноб меҳнатлари учун ҳарбий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилар ва бутун доимий составига министр академияларни битириб чиқувчилар ва шахсан ўз номидан самимий миннатдорчилик билдирди ҳамда ҳарбий академиялар ва ҳарбий билим юртлари олдида турган катта вазифаларни ҳал қилишда уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

СССР мудофаа министри А. А. Гречко нутқининг охирида бундай деди: Ўртоқлар, сизнинг номингиздан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини, Совет ҳукуматимизни, бутун халқимизни ўз Қуролли Кучларидан кўнгиллари тўқ бўлишлари мумкин деб ишонтиришга ижозат бергайсиз. Биз Ватанимизни шараф билан ҳимоя қилмоқ учун зарур бўлган ҳамма нарсага — биринчи даражали ҳарбий техникага ҳам, коммунизм ишига содиқ бўлган шахсий составга ва ажойиб офицер кадрларига ҳам эгамиз.

Сўнгра Ҳаво ҳужумидан мудофаа ҳарбий командирлар академиясини битириб чиққан майор Н. Н. Кочиновга, Болгария Халқ армиясининг генерал-лейтенанти Д. Д. Поповга, Ф. Э. Дзержинский номидаги ҳарбий инженерлик академияси кафедрасининг бошлиғи, техника фанлари доктори, генерал-майор С. Д. Сильвестровга сўз берилди.

Қабул маросимида йиғилганлар қизғин кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Бугун шонли Қуролли Кучларимиз сафига юқори малакали ҳарбий мутахассисларнинг яна бир отряди қўшилади. Қизғин машғулотлар билан ўтган йиллар, меҳнат йиллари сиз ҳарбий академияларни битириб чиқаётганлар учун орқада қолиб кетди, зотан, ҳозирги замон ҳарбий билимларининг чўққиларини меҳнатсиз эгаллаб бўлмайди. Мана энди сизлар академияларни тамомлаганлигингиз тўғрисида дипломлар, нишонлар олдингиз ва қўмондонликнинг оқ йўл тилаб айтган гапларини эшитдингиз.

Сизларни мана шу тантанали ва қутлуғ кунда партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан чин юракдан қутлайман ва ўзларингиз танлаб олган ҳарбий соҳада сизларга катта муваффақиятлар тилайман. (**Давомли қарсаклар**).

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар билан шу ерда Кремлда учрашиш бизда яхши традиция бўлиб қолди. Бу учрашувлар Совет Армиясининг партия, ҳукумат, халқ билан бирлигини, бузилмас алоқасини ўзида мужассамлаштиради. Бу учрашувлар Коммунистик партия ва Совет давлати ҳарбий кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш тўғрисида ҳар доим қилаётган ғамхўрлигининг рамзидир.

Совет Иттифоқининг Қуролли Кучларига қўлга қурол олиб халқнинг тинч меҳнатини қўриқлаш, социалистик давлатни ҳимоя қилишдек муқаддас иш ишониб топширилган. Бу — Ватаннинг ўз фарзандларига кўрсатаётган юксак шарафи ва буюк ишончидир.

Академияларни тамомлаб чиққанлар ва шу академияларнинг ўқитувчилари номидан бу ерда сўзга чиққан ўртоқлар сизлар халқнинг бу ишончини нақадар юксак даражада қадрлаётганлигингизни, ўзларингизнинг бутун фаолиятингиз, бутун ҳаётингиз билан шу ишончни оқлашга қизғин интилаётганлигингизни гапириб ўтишди. Улар шу залда тўпланганларнинг ҳаммасидаги, шавкатли Қуролли Кучларимизнинг ҳамма офицерлари, ҳамма ҳарбий хизматчиларидаги ҳис-туйғуларни ифодалаганликларига биз ҳам шак-шубҳа қилмаймиз. (**Давомли қарсаклар**).

Ҳозирги замонда командир ва сиёсий ходимлар зиммасида, армия ва флот партия ташкилотлари зиммасида нақадар катта масъулият, нақадар мураккаб вазифалар турганлигини ўзларингиз жуда яхши биласиз, ўртоқлар. Ҳозирги вақтдаги армия мураккаб машиналар ва энг аниқ механизмлар армияси бўлиб қолди. Фан-техника тараққиёти натижасида ҳарбий ишда чинакам инқилоб рўй берди. Ядро-ракета қуроли ва бошқа энг янги техника пайдо бўлганлиги натижасида стратегия ва тактикада, қўшинларни ташкил этиш ва қуроллантиришда, шахсий составни ўқитиш ва тарбиялаш методларида тубли ўзгаришлар рўй берди.

Офицерлар составини ҳарбий-техникавий жиҳатдан ва, дадил айтиш мумкинки, илмий жиҳатдан тайёрлашга бўлган талаблар янги шароитда беқиёс ошиб бормоқда. Жанговар техникадан моҳирлик билан фойдаланмоқ ва буни бошқаларга ўргатмоқ учун унинг қандай техникавий асосда ишлашини яхши билиш, фаннинг турли соҳаларида кенг билимга эга бўлиш керак. Бу илмий-техникавий билимларни ҳам ҳамиша тўлдириб бориш зарур. Чунки ҳарбий фан ва техниканинг ривожланиши сизлар диплом олган куннинг ўзида тўхтаб қолмайди-ку.

Командирларимизнинг билимларини муттасил такомиллаштириб боришлари шунинг учун ҳам зарурки, фақат техникагина эмас, шу билан бирга Қуролли Кучлар сафига кириб келаётган одамлар ҳам ўзгариб бормоқда. Ёшларимизнинг билим ва маданият даражаси йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Ялпи ҳарбий мажбурият тўғрисида СССР Олий Совети яқинда қабул қилган Қонун ўрта ва олий маълумотли ёшларнинг армия сафига кириб келишини тағин ҳам зиёдроқ кўпайтиради. Мана шундай ёшларнинг командирлари ва тарбиячилари бўлиш — мураккаб ва айтиш мумкинки, нозик иш, бу иш асосли махсус билимларни, кенг маданий савияни, ҳаётий тажриба билан бирга педагогик маҳоратни ҳам талаб қилади.

Ҳозирги замондаги бутун вазият, идеология фронтидаги курашнинг кескинлиги ва мураккаблиги ҳам жангчиларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш олдига оширилган талаблар қўймоқда. Бизнинг армиямиз ҳамиша ўзининг юксак даражада онглилиги билан кучли бўлиб келган. Ҳозирги шароитда бу омилнинг аҳамияти тағин ҳам кўпроқ ошиб бормоқда.

Ҳозирги замон урушида одамлар кўпроқ аҳамиятлими ёки техника кўпроқ аҳамиятлими, деб баъзи мамлакатларда бўлаётган схоластик баҳсларни совет ҳарбий фани ҳақли равишда рад қилади. Биз шу фикрдамизки, муваффақиятни замонавий техника билан қуролланган, шу техникани мукаммал эгаллаб олган, ғоявий забардаст, ўзи ҳимоя қилаётган ишнинг ҳаққонийлигига қатъий ишонган одамлар белгилаб беради. Шу сабабли партия Қуролли Кучларда олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий, сиёсий ишларга шунчалик аҳамият бермоқда.

Армия ва флотнинг сиёсий органлари ва партия ташкилотлари бу ишга бебаҳо ҳисса қўшмоқдалар. Шуларнинг ўзи командирлар билан бирга шахсий составни Коммунистик партия теварагида жипслаштирмоқдалар, унга юксак маънавий-сиёсий ва жанговарлик хислатларини сингдирмоқдалар, уни онгли интизом, мардлик, қаҳрамонлик руҳида, социалистик мамлакатларнинг армиялари билан жанговар ҳамдўстлик руҳида тарбияламоқдалар. Уларнинг зўр бериб қилаётган меҳнатлари туфайли армиямизнинг коммунизм қураётган Ватанни ҳимоя қилишга ҳар доим тайёр бўлиб турган чинакам солдатлари чиникмоқда.

Шу муносабат билан ишнинг яна бир томонини ҳам унутмаслик керак. Мамлакатдаги эркакларнинг деярли ҳаммаси умумий ҳарбий мажбуриятни бажариб, муайян муддат ичида Қуролли Кучларда хизмат қилади. Улар бу хизматни характерлари таркиб топаётган, дунёқарашлари, ҳаётга онгли муносабатлари шаклланаётган ёшлик йилларида ўтайдилар. Шу тариқа армия ёшларимиз учун катта ҳаёт мактаби, бутун совет тарбия системасининг таркибий қисми ҳам бўлиб қолмоқда.

Совет Армияси бунга яхши тайёрланган. У чинакам социалистик армия бўлиб, унда хасталик руҳи йўқ ва бўлиши мумкин эмас, офицерлар билан солдатлар ўртасида антагонизм йўқ. Совет Армияси — қаттиқ ва онгли интизомнинг намунасидир. У совет жангчиларининг янги авлодларини тарбиялаб, Ватанга маънавий ва жисмоний жиҳатдан чиниққан, мард, қатъий коммунистик эътиқодга эга бўлган, ўзининг ижтимоий онгини юксак даражада англаган кишиларни тайёрлаб беради. Бу фазилатлар эса, фақат жангчигагина керак бўлиб қолмасдан, шу билан бирга мамлакатимизнинг ҳар бир гражданига ҳам керак. (**Қарсаклар**).

Ҳарбий хизмат мактабини ўтган кишига тинч бунёдкорлик меҳнатида ҳам ва, агар лозим бўлиб қолса, ҳарбий синовлар пайтида ҳам бемалол ишониш мумкин. Мана шундай кишиларни тарбиялаб етиштириш, ўртоқлар, командирлар ва сиёсий ходимларнинг, партия ва комсомол ташкилотларининг коммунистик жамият қуришдек буюк умумхалқ ишига қўшаётган катта ҳиссасидир. (**Қарсаклар**).

Ўртоқлар! Яқиндагина Совет Армияси ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлади. Совет Иттифоқи Қуролли Кучлари босиб ўтган йўл — бутун жон-тани билан меҳнаткаш халқ армияси бўлган чинакам халқ армиясини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш йўлидир. Бу армия халқларнинг тенглиги ва дўстлиги, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари билан бирдамлик, ўзининг интернационал бурчини чуқур тушунишдан иборат ленинча принциплар асосида вужудга келтирилган янги типдаги армиядир.

Владимир Ильич жаҳонда биринчи социалистик армиянинг биринчи эшелонларини оқ йўл тилаб фронтга жўнатаётганида айтган эдики, бу армия «революция ютуқларини, бизнинг халқ ҳокимиятимизни, Солдат, ишчи ва деҳқон депутатлари Советларини, бутун янги, чинакам демократик тузумни халқнинг барча душманларидан муҳофаза қилишга чақирилаётир. . . Бу душманлар — бутун дунё капиталистларидир».

Граждан уруши йилларидаги, сўнгра эса, Улуғ Ватан уруши йилларидаги жанг майдонларида армиямиз Ленин кўрсатмасини шараф билан бажарди. Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилди ва бутун дунё меҳнаткашларининг озодлик, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун олиб бораётган курашига бебаҳо ҳисса қўшди. (**Қарсаклар**).

Революция ишини ташқи душманлардан ҳимоя қилишда социалистик армия ҳал қилувчи роль ўйнайди, буни мамлакатимизнинг тарихий тажрибаси, жаҳон социализмининг бутун тажрибаси исботлаб турибди. Социалистик армиянинг синфий характери бу армия ишчи-деҳқонлар оммаси билан қондош бўлиб боғланганлиги билан белгиланади. Социалистик армия социализм ишини ҳимоя қилишдан иборат ўзининг социал ролини бутун халқнинг актив мададига таяниб, ишчилар синфи ва унинг партияси раҳбарлигида бажаради. Социалистик мамлакатлар Қуролли Кучлари қудратининг ва чинакам демократизмининг манбаи мана шунда. (**Гулдурос қарсаклар**).

Бизнинг ёвларимиз социалистик ҳамдўстликни заифлантиришга, унинг бирлигини бўшаштиришга интилиб, идеологик диверсияларга, айни вақтда айрим социалистик мамлакатлардаги қуролли кучларга ҳам қарши қаратилган идеологик диверсияларга кўз тикмоқдалар. Модомики, ҳозирги вақтда империализм социалистик армияларнинг обрўйига путур етказишга уринаётган экан, бу армияларнинг халқ билан, барча коммунистлар билан алоқасини бўшаштиришга ҳаракат қилаётган экан, мана шунинг ўзи шу обрўни сақлаб қолиш, шу алоқаларни мустаҳкамлаш нақадар муҳим эканлигини ишчилар синфига яна бир марта кўрсатиб турибди.

Бу залда ҳозир бўлганлар фақат Совет Армиясининг офицерларидангина иборат эмас. Социалистик мамлакатлардаги қардош армияларнинг совет олий ҳарбий мактабини ўқиб битириб чиққан офицерлари ҳам шу залда ўтиришибди. Бизнинг жанговар дўстларимиз ва қардошларимиз бўлган сизлар ўз армияларингизнинг жанговарлик қобилиятини янада кучайтириш, социалистик давлатларнинг жанговар ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ишига бундан буён актив қўшилишингиз керак. Уруш хавфи сақланиб қолаётган шароитда халқларимизнинг меҳнатдаги, янги жамият қуришдаги қардошлиги қуролдошлик қардошлиги билан тўлдирилаётганлиги табиий. Варшава Шартномаси мамлакатлари ҳарбий ҳамкорлик қилишда катта ва ҳар томонлама тажриба тўплаганлар. Шу тажрибага суяниб, биз бундан буён ҳам коллектив мудофаамизни ҳар доим мустаҳкамлай берамиз, қардош армияларнинг бир-бирига кўмаклашиш механизмини такомиллаштира берамиз. Партиямизнинг иродаси мана шу, халқларимизнинг иродаси мана шу! (**Давомли қарсаклар**).

Замонавий армияни таъминлаб туриш ва қуроллантириш учун нақадар катта маблағ ва куч-ғайрат сарфланаётганлигини ҳаммангиз биласиз, ўртоқлар. Лекин социалистик революция ғалабаларининг тақдири тўғрисида, юз миллионлаб кишилар учун тинчлик бўлиши тўғрисида гап борганида катта-катта моддий маблағлар сарфлашдан қайтмасликка тўғри келади. Модомики, империализм мавжуд экан, модомики у, инсониятнинг социал тараққиётини куч ишлатиб тўхтатишга уринишдан воз кечмаган экан, социалистик мамлакатлар ўз мудофаасини бутун чоралар билан мустаҳкамлай беради.

Шундай қилиш зарурлигини ҳозирги халқаро вазият ва айниқса Америка империализмининг Вьетнамдаги, Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессияси, Ғарбий Германиядаги реакция ва реванш кучларининг активлашаётганлиги сингари воқеалар бизга қайта ва қайта эслатиб турибди.

Бундай вазиятда тинчликсевар кучларнинг агрессия ва урушга қарши, милитаризмга ва қуролланиш пойгасига қарши кураши айниқса аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Мамнуният билан шуни қайд қилиш мумкинки, бу курашда кейинги вақтларда муайян ютуқлар қўлга киритилди. Аввало, биз ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузилганлигини назарда тутаётирмиз.

Тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг бошқа участкаларида ҳам империалистик агрессия ва уруш сиёсатига активроқ қаршилик кўрсатиладиган бўлиб қолди. Бу қаршилик ҳозир Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам кучайиб бормоқда. У ерда жамоатчиликнинг катта-катта табақалари Вьетнамдаги шармандали урушга қарши, тўхтовсиз давом этаётган қуролланиш пойгасига ва хатарли авантюраларга қарши баралла курашмоқдалар. АҚШнинг сиёсий ҳаётидаги шу ҳодисаларга таҳсин айтиш билан бирга, биз агрессия тарафдорларининг, ёки америкаликлар таъбири билан айтганда, «калхатларнинг» ўз позицияларини сақлаб қолаётганликларидан ҳам кўз юма олмаймиз.

Яна бунинг устига улар АҚШдаги ички кураш кескинлашган вазиятдан фойдаланиб, активлашишга уринмоқдалар. Шундай фактлардан бири шуки, Пентагон эндиги молия йили учун, ҳатто АҚШдек бир мамлакатда 102 миллиард доллардан иборат рекорд даражадаги ҳарбий бюджетни тасдиқлаб беришни, яъни бу молия йилидагига нисбатан ҳарбий бюджетга йигирма миллиард доллардан зиёдроқ кўп маблағ беришни талаб қилди! Америка ҳарбийларининг конгрессдаги нуфузли тарафдорлари бу талабни қувватлашга уриниб, СССР экономикаси тўғрисида доклад деган ном остида тузилган ва ҳарбий харажатларни кўпайтиришни АҚШ эмас, балки Совет Иттифоқи планлаштираётир, деб исботлашга мўлжалланган қалбаки ҳужжатни тарқатдилар. Бу ниятларнинг замирида нималар ётганлигини республикачилар партиясидаги координацион комитетнинг докладларидан бирига асосланиб фикр юритиш мумкин. Шу докладда АҚШ Совет Иттифоқига нисбатан «стратегик жиҳатдан устун бўлиб қолишга» ҳаракат қилсин, тағин ҳам агрессив сиёсат ўтказсин, деб талаб қилинган.

Мана шуларнинг ҳаммаси биздан хушёрликни сақлаб туришни, қўшинларимизнинг жанговар тайёргарлигини бутун чоралар билан оширишни ва қуролимизни шай қилиб туришни талаб этади.

Мамлакатимиз тинчлик сиёсатини ўтказишни давом эттириб, қуролланиш пойгасини чеклаб қўйишни, етилган халқаро проблемаларни ҳамма халқларнинг манфаатини кўзлаб тинч йўл билан ҳал этишни бундан буён ҳам талаб қила беради. Лекин биз воқеаларнинг ҳар қандай жиддий бурилишига тайёр бўлиб туришимиз лозим. Совет давлатининг тинчликсеварлигини ҳеч ким заифлик аломати деб ўйламайдиган бўлсин. Мамлакатимиз ҳар қачонгидан ҳам зўр — ўзининг иқтисодий қудрати, бирлиги, ўз халқининг онглилиги ва ватанпарварлиги билан, ўз Қуролли Кучларининг енгилмас қудрати билан зўр. (**Гулдурос, давомли қарсаклар**). Ҳар қандай агрессорга муносиб зарба бермоқ учун Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотида зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор. (**Гулдурос қарсаклар**).

Бизнинг қудратимиз, Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг армиялари билан жанговар қардошлигимиз — чегараларимизнинг бузилмаслигини, социалистик ҳамдўстликнинг революцион ғалабалари дахлсизлигини, социализм ва коммунизм қуриш учун тинч шароитни таъминлаб берувчи мустаҳкам гарантиядир. (**Қарсаклар**).

Ўртоқлар!

Сизлар ҳарбий академияларда тажрибали бошлиқлар, профессорлар ва ўқитувчилар раҳбарлигида ҳарбий билимларни, марксизм-ленинизм назариясини қунт билан эгалладингиз, ўзларингизнинг офицерлик маҳоратингизни такомиллаштирдингиз. Сизлар академияларнинг дарсхоналарини тарк қилиб, энди тез фурсатда янги коллективларга борасиз. Ишга қизғин, меҳр-муҳаббат билан киришингиз, ўз билимларингизни такомиллаштиришни давом эттиринг!

Академияларни битириб чиққанларнинг ҳаммаси — совет ўртоқларимизни ҳам, чет эллардан келган дўстларимизни ҳам — олий ҳарбий таълим олганликлари билан яна бир марта қутлашга, уларга ҳамиша ва ҳамма ишда турмуш талаблари даражасида бўлишни, ҳамиша ва ҳамма ишда социализм ишининг, коммунизм ишининг шон-шуҳрати йўлида меҳнат қилишга ва шижоатлар кўрсатишга тайёр коммунистлар бўлиб қолишни исташга ижозат бергайсиз. (**Гулдурос, давомли қарсаклар**).

Академияларнинг профессор-ўқитувчилар составига ва командирлар составига, партия ташкилотларига чуқур миннатдорчилик изҳор қилишга рухсат этгайсиз. Уларнинг олижаноб меҳнатини партия, ҳукумат, бутун халқ юксак даражада қадрлайдилар. (**Давомли қарсаклар**).

Биз ишонамизки, ҳарбий академияларни битириб чиқаётганларнинг янги отряди ўз олдиларида турган вазифаларга му[illegible] либ, ўзларининг бутун [illegible] лимларини Қуролли [illegible] нинг жанговар қудра[illegible] Ватанининг ва бутун [illegible] ҳамдўстликнинг [illegible] мустаҳкамлашга са[illegible] (**Давомли қарсаклар**).

Яшасин Совет Иттифоқининг қаҳрамон Қуролли Кучлари! (**Гулдурос қарсаклар**).

Яшасин қардош социалистик мамлакатларнинг ва қуролли кучларининг бузилмас жанговар ҳамдўстлиги! (**Гулдурос қарсаклар**).

Яшасин Совет Ватани ва улуғ совет халқи! (**Гулдурос, давомли қарсаклар**).

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! (**Гулдурос қарсаклар узоқ давом этади. Ҳамма ўрнидан туради**).

МОСКВАГА БОРА ТУРИБ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан малакатимизга расмий визит билан келган Ҳиндистон Президенти доктор Зокир Ҳусайн 8 июлда йўлакай Тошкентда тўхтаб ўтди.

Ҳиндистон Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэродромида бизга дўст давлат бошлиғини ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, республика Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари М. М. Мусахонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри С. О. Азимов республика министрлари Қ. С. Зоиров, В. Й. Зоҳидов, А. М. Қўчқоров, С. М. Мамарасулов, Ф. Х. Хўжаев, Х. Х. Яҳёев, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари А. Й. Ғозиназаров, У. Е. Иброҳимов, Ғ. Н. Нажимов, матбуот вакиллари кутиб олдилар. Болалар ҳиндистонлик меҳмонларга гулдасталар тақдим этдилар.

Ҳиндистон Президенти доктор Зокир Ҳусайн ва унинг ҳамроҳлари бироз дам олиб, сўнгра Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

Суратда: ҳиндистонлик меҳмонлар Тошкент аэропортида.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲИНДИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ МОСКВАГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиуми билан СССР ҳукуматининг таклифига биноан, Ҳиндистон республикасининг президенти доктор Зокир Ҳусайн шу куни Москвага келди.

Внуково аэродромида дўст давлат бошлиғини СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА[illegible] ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Сов[illegible] узоқ давом этган касалликдан сўнг Самарқанд район па[illegible] комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий [illegible]ветининг депутати Асат Раҳматуллаев 1968 йил 8 июл[illegible] фот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Бошланғич партия ташкилоти секретари минбари

ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

Колхозимиз партия комитети ҳисобида 86 коммунист бор. Уларнинг аксарияти бевосита ишлаб чиқаришда—деҳқончилик ва чорвачиликда меҳнат қилмоқдалар. Коммунистлар бош бўлган участкаларда меҳнат активлиги кундан-кун ошмоқда. Ишлаб чиқаришда янги ютуқлар қўлга киритилмоқда. Дастлаб шуни айтиш керакки, партия ташкилоти хўжалик вазифаларини бажаришга планли раҳбарлик қилмоқда. Ўтказилаётган партия йиғилишларида галдаги вазифалар аниқ белгилаб олинмоқда. Қабул қилинган қарорларнинг ижроси назорат қилиб борилмоқда. Резерв ва имкониятлар ишга солиняпти. Шу йили март ойида колхоз правлениеси ва партия ташкилоти экиш кампанияси даврига мўлжалланган муҳим тадбирларни ишлаб чиқди. Унда экишни қисқа муддатда тугаллаш, уруғни бир текис ундириб олиш, экиннинг дастлабки парваришида сифатга эътиборни ошириш режалари белгиланди. Бу иш учун масъулият колхоз агрономлари — коммунист Ҳамро Ражабов, Исмоил Иброҳимов, бош инженер Бозор Сафаров зиммасига юкланди.

Бу ўртоқлар партия ташкилотининг ишончини оқлашди. 1300 гектар ерга чигит қисқа муддатда экилди, уруғ текис ундириб олинди. Ғалла, беда, маккажўхори, сабзавот ва полиз экишда ҳам коммунистлар намуна бўлдилар.

Хусусан, коммунистлар раҳбар бўлган участкаларда меҳнатни тўғри ташкил этиш, олинган мажбуриятни бажариш учун кураш кескин тус олди. Мавжуд куч ва имкониятларни ишга солиш, иш сифатига эътиборни ошириш, энг муҳими—дала меҳнаткашларига қулай шароит яратиб бериш — ютуқлар омили бўлди. Коммунист Ғайбулла Қораев, Иброҳим Маъдиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда олиб борилган ишлар бунга мисол бўла олади.

Бу бригадаларда дала шийпонлари қайта безатилди. Далада иссиқ овқат тайёрланади, болалар боғчаси ишламоқда. Агитаторлар илғор тажрибалар тўғрисида қизиқарли суҳбатлар ўтказяптилар.

Коммунистлар ғўза парваришининг ҳозирги долзарб пайтида ибрат кўрсатмоқдалар. Механизаторлардан И. Тўқсонов ҳозиргача 400 гектар ердаги ғўзани парвариш қилди. Унинг бу йилги аҳди—1000 гектар ердаги экинни парвариш қилишдир. Коммунистлар мўл пилла ҳосили учун курашда ҳам катта синовдан ўтдилар. Нусқа Раҳмонова, Хосият Икромова, Мукаррам Насруллаева коммунистчасига меҳнат қилиб, ўз звеноларида рекорд ҳосил етиштирдилар. Мўл пилла ҳосили учун курашда коммунист Фармон Тўраев, Барно Шодиева ва Карим Авезовларнинг ташкилотчилик фаолияти катта роль ўйнади. Натижада колхоз мажбуриятни ошириб бажарди.

Чорвачилик — колхоз экономикасида асосий соҳалардандир. Қорамолчилик фермасида 900 бошга яқин сигир ва бузоқ, қўйчилик фермасида 5 минг бошдан ошиқ қўй-қўзи бор. Буларни семиз ва соғлом парвариш қилиш, ундан мўл маҳсулот олишда ҳам коммунистлар авангардлик кўрсатяптилар. Исом Тешаев, Бафо Ғиёсов, Розия Мухторова, Қурбоной Бекова ўртоқлар бу соҳада тинмай меҳнат қиляптилар. Шу туфайли 200 гектар ердаги беда ўз вақтида ўриб ғарамланди. 70 гектар майдонда ўсаётган маккажўхори ва 150 гектар янги беда яхши парвариш қилинмоқда. Бу майдонлардан кўп миқдорда силосбоп кўк майса ва пичан ғарамланади.

Партия ташкилотимиз коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини оширишда айрим нуқсонлардан ҳам холи эмас. Баъзи бригадаларда дала меҳнаткашларига қулай шароит яратилгани йўқ. Дала шийпонларининг айримлари талабга мувофиқ безатилмаган, иссиқ овқат тайёрлаш яхши йўлга қўйилмаган. Ёш болалар учун боғча-ясли очилмади. Бу аҳволни бартараф этиш мақсадида колхоз партия ташкилоти ва правление зарур чоралар кўраётир.

Х. ТОЛИПОВ,
Ғиждувон районидаги «Бухоро» колхози партия комитетининг секретари.

МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

КЎЧАЛАР ФАРЁДИ

— Кўчалар ҳам фарёд қиладими? — деб ажабланманг. Шунақаси ҳам бўлади.

Ҳозирги кунда барча қишлоқ, посёлка ва шаҳарлар кундан-кунга ободонлашиб бормоқда. Лекин, бизнинг Ховос посёлкасининг Искра, Айний, Лоҳутий каби кўчалари қишда лой, балчиқдан, ёзда чанг-тўзондан аримайди. Устига уст кўчалардаги электр симёғочларида деярли биронта ҳам лампочка йўқ. Хонадонлардаги водопровод кранларидан сув ўрнига вишиллаб ҳаво чиқади. Ушбу кўчаларда истиқомат қилувчи меҳнаткашлар кўчаларни тартибга келтириш ва ободонлаштириш ҳақида ёрдам сўраб шаҳар коммунал хўжалик бўлимининг мудири Р. Шукуров ва шаҳар ижроия комитетининг раиси А. Жиберинлар номига ариза ҳам ёзишган эди. Бу ҳақда «Сирдарё ҳақиқати» газетаси 11 январь сонида «Фарёд чеккан кўчалар» сарлавҳали мақола эълон қилингандан сўнг шу газетанинг 2 февраль сонида А. Жибериннинг «Чора кўрилди» номли кўча аҳлига берадиган одатдаги қуруқ ваъдаси ҳам босилганди. Унда «1 майгача кўчалар тартибга келтирилиб, симёғочларга лампочкалар ўрнатилади ва «ҳаво» оқаётган кран жўмрагидан сув оқизилади», деган сўзлар бор эди. Мана, май ҳам июнь ҳам тугаб июль яримлаб қолди. Аммо ҳануз ҳеч нарсадан дарак йўқ.

М. ПАРДАЕВ.

ТОҒНИ СЎРАСАНГ...

Пойтахт кўчаларида ҳар қадамда телефон-автомат бор. Лекин, уларнинг аксарияти кўнгилдагидек ишламайди. Масалан, А. Навоий номли опера ва балет театрининг қаршисидаги майдонда 10 дан ортиқ автомат-телефон мавжуд. Аммо, шулардан 3—4 таси ишлайди, холос. Баъзи дўконларда ҳатто телефон трубкаси ҳам йўқ. Баъзиларига ўн марта чақа ташласанг ҳам истаган жойингни ола олмай «телефон симфонияси»ни эшитасан киши.

Шота Руставели, Навоий номли кўчалардаги телефонларнинг аксариятига ишингиз тушса (телефон шохобчаларининг нотўғри уланганлиги оқибатида) «тоғ»ни олмоқчи бўлсангиз, «боғ» дагилар трубкани кўтаради. «Қувонч» маданий моллар магазинининг ёнгинасида ўрнатилган «автомат»да эса телефон қутисининг ўзи бор-у, трубкаси йўқ.

Телефон — автоматларнинг кўнгилдагидек ишлашини таъминлаш тегишли идора раҳбарлари ва ходимларининг асосий вазифаси бўлмоғи лозим.

А. ҲОШИМОВ.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЎРИНСИЗ ОРЗУ

[illegible] йонидаги Лоҳутий номли [illegible] йичилаётган [illegible] илмий бўлимининг мудири [illegible] эътибор [illegible] ўғил уйлантириш орзу [illegible] Нима ҳам дердик, орзу [illegible] Аммо бўлажак куёв [illegible] Текшириш [illegible] ёшман, ўқишим керак» [illegible] эътироз билдирса-да Б. [illegible] ўжарлик қилиб сўзидан [illegible]. Тўй бўлди.

Тўйдан кейин бироз вақт ўтгач, куёв билан келин ажралишди. Ота-онанинг орзуси билан қурилган турмуш пуч бўлиб чиқди. Куёв-келин район ЗАГС бюросидан никоҳ дафтаридан ўтмагани каби, ажралишни ҳам ўзаро оғзаки «расмийлаштириб» қўяқолди. Дахлдор ташкилотларнинг раҳбарлари эса оила ва никоҳ тўғрисидаги қонуннинг бузилишига қарши лом-мим демади.

Район меҳнаткашларидан олинган [illegible]да шундай дейилган эди. Редак[illegible]атни Хоразм область халқ ма[illegible]лимига юбориб, айбдор[illegible]нисбатан тегишли чора кў[illegible]лтимос қилди. Бўлим қу[illegible]авобни йўллади:

[illegible]шда меҳнаткашларнинг [illegible]ирилган фактлар тўла [illegible] Якуни область халқ [illegible] бўлимининг советида му[illegible]а қилиниб, Б. Ёқубовга шахсий [illegible]делосига ёзиш шарти билан қат[illegible]иғовор берилди. Хива район [illegible] маорифи бўлимига Б. Ёқубов[illegible]ктаб илмий бўлимининг мудирлиги [illegible]ифасида қолдириш-қолдирмас[illegible]аласини ҳал этиш топширил[illegible]

Самарқанд бадиий-гилам фабрикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар Украина, Белоруссия, Сибирь ва Уралга ҳам юборилмоқда. Суратда: корхона марказини эъзозлашга муносиб ҳисса қўшаётган чеварлардан Гулчеҳра Зуҳурова.

В. СИРОТКИН фотоси.

Самарқанд бадиий-гилам фабрикасида тайёрланган дўппилар кўпчиликка манзур бўлмоқда. Корхонанинг ёшлари Ленин комсомоли 50 йиллигини меҳнатда янги зафарлар билан нишонлаш учун мусобақани кучайтириб юбордилар. Суратда: комсомол аъзоси Марҳабо Мухторова. Бу чевар қиз нуқул юқори сифатли маҳсулот тайёрлаб, смена топшириқларини 130 процент бажаришга эришмоқда.

А. КУЗЬМЕНКО фотоси. (ЎзТАГ)

АНТИҚА КОНСЕРВА МАҲСУЛОТЛАРИ

Республикамиз консерва саноатида маҳсулотлар сифатини яхшилаш ва уларнинг хилини кўпайтириш учун бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Самарқанд, Янгийўл ва бошқа шу каби консерва заводларида юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш имконияти вужудга келтирилди.

Шу тариқа республика консерва саноати шифобахш консервалар деб номланаётган маҳсулотлар ҳам ишлаб чиқараётир. Улар компот ҳолида бўлиб, шакар ўрнига сабзавот ҳамда мева шарбатларидан қўшиб тайёрланади. Болалар истеъмол қиладиган консервалар ҳам ишлаб чиқариляпти. Улар мева ҳамда сабзавот шарбатларидан тайёрланади. Самарқанд заводида «Суғдиёна» деб номланаётган икки хил аччиқ-чучук ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Янгийўл консерва заводида узум шарбатини қайта ишлашнинг янги усули жорий этилди. Бу усул узум шарбати тайёрлаш жараёнидаги технология муддатини илгариги икки ойдан икки-уч кунга қисқартириш имконини берди. Янги усул маҳсулотнинг юқори сифатли ишлаб чиқарилишини ҳам таъминлаяпти.

Н. ОЛДУКОВА.

Ахлоқ мавзуида

ИШОНЧ

Янги хизматга ўтган кезларим эди. Ишдан сўнг идорада қолиб ишлаб ўтирар эдим. Бир пайт хоналарни супуриб, тозалайдиган хола:

— Узр қизгинам, битта шу хона йиғиштирувсиз қолди, — деб кириб келди.

Ёзаётган варақларимни кўтарганча қўшни хонага ўтдим. Ишлаб ўтирар эканман, бугун маош олганимиз, уни сумкада қолдириб чиққаним хаёлимга лоп этиб келиб қолди. Тезгина чиқиб сумкамни титкилай бошладим. Хола сув келтириш учун водопроводга кетган кўринади, хонада супурги ётарди. Йўлакда унинг қадам товуши эшитилди. Мен ҳамон сумкамни ағдар-тўнтар қилардим. Шу пайт хола кириб қолди.

— Нима гап, — деди хола мулойимгина, менинг хатти-ҳаракатимни кузатар экан.

— Пулим йўқ, — жавоб қилдим титраб.

— Қанақа пул, ахир хонага ҳеч ким киргани йўқ-ку.

— Сиз ҳеч ким эмассизми, — деганимни биламан, кўз олдимда кутилмаган манзара намоён бўлди. Хола хона ўртасида гўё ҳақоратланган кишидек дағ-дағ титраб йиғларди. Бизни шу алфозга солган пул эса столим устидаги қоғозлар орасидан кўриниб турарди.

Пулни қўлимга олиб, бу ерда экан, дегандек холага кўрсатдим. Унинг чеҳраси бир зум ёришди-ю, бошқа ўзига келмади. Кўзидан ёш қалқиб, супургисини кўтарганча хонадан чиқиб кетди.

Мен хунук, қалтис иш қилиб қўйганимни тушуна бошладим. Холанинг кетидан югуриб бордимда, қучоқлаб олдим. Узр сўрадим. Хола эса койимади ҳам, мен билан ортиқча гаплашиб ҳам ўтирмади-да, кетди.

Кўнглим қоронғу тортди. Кечаси билан ухлолмай фақат шу ҳақда ўйладим. Асабларим бир зум ҳам тинчлик бермасди. Дам олиш куни нохуш ўтди. Эҳтиётсизлигим, асоссиз шубҳаланишим, энг муҳими қалбимдаги ишонч ҳислаларимнинг ожиз ва қашшоқлигидан куйинардим. Юзаки қараганда гўё ҳеч нарса бўлмагандек, нима қилибди, шубҳаландим, кейин кечирим ҳам сўрадим-ку, ахир.

Шундан буён бир неча йил ўтди. Лекин ўхтин-ўхтин шу воқеа ёдимга тушади-ю, изтиробда қоламан. Ўша холани кўрганимда кўзларидан кўзимни олиб қочаман. Юзим шувут, уятлиман. Ҳеч эсимдан чиқмайди. Ўшанда хола касал бўлиб қолиб, бир ҳафта ишга чиқмади. Уйига бордим, яна кечирим сўрадим. Балки хола мени кечиргандир, лекин мен ўз-ўзимни ҳануз кечира олмайман.

Атрофимизда минг-минглаб нотаниш кишилар, ҳар куни уларнинг нечаси билан муомалада бўламиз, кўришамиз, нотаниш деб уларга ишонмай бўладими?

Баъзида тақдиримиз ўша нотаниш кишилар қўлида ҳал бўлади. Тасаввур этинг, сизни операция қилмоқчи бўлган хирург сизга нотаниш одам эди, лекин сизни операция столига ўша одамга бўлган комил ишончингиз етаклаб келди, ишониб, ҳаётингизни унинг қўлига топширдингиз. Кўпинча бу ҳақда ўйлаб ҳам ўтирмаймиз, негаки, бу оддий нарсалардай руҳимизга сингиб кетган.

Ишонч ажойиб нарса. У кишини орзу ва умид билан яшашга ўргатади, иродасини тарбиялайди.

Бир қўшним бор. Бир пайтлар ичкиликка берилиб кетган эди. Топганини шу йўлга сарфларди. Оиласига ҳам, қўни-қўшниларга ҳам тинчлик бермасди. Неча бор ўртоқлик судида танбиҳ олди. Ичмасликка, бола-чақасига қарашга ваъда берарди-ю, эртасига яна ўша аҳвол такрорланаверарди.

— Болаларингиз тарбиясига, саломатлигингизга булар таъсир қилади. Эрингизнинг баҳридан кечинг, — дейишарди баъзилар унинг хотинига. Аёл шундай кезларда бир хил жавоб берарди:

— Мана кўрасиз, ичкиликни ташлайди, унга ишонаман.

Эртасига эрининг «қийшайиб» келаётганини кўрган қўшнилар хотиннинг устидан кулишарди: — ишонаман эмиш-а.

Аёлга оғир эди. Бир томондан оиладаги нотинчлик, иккинчи томондан атрофдаги ишончсизлик... Кейинчалик ҳаммамиз қўшни аёлнинг тадбиркорлигига, ишончи, сабр-тоқатига қойил қолдик. Ишончга эришиш учун курашиш керак. Ишониш керак.

Аёл аввало эрини руҳан тайёрлади. Кейин касалхонага ётқизди. Эр тузалди. Ичкиликни ташлади. Энди бу оилага ҳавасингиз келади. Қўшнимнинг девори орқасидан бурунгидек аччиқ, бемаъни гаплар эмас, қувноқ ханда эшитилади.

Ўз-ўзига ишониш туйғулари интилиш, ташаббускорлик, масалани ижодий ҳал этишга куч бахш этади. Бир журналист танишимиз бор. Журналистларга хос бўлмаган ўта тортинчоқлик, бўшанглик аломатлари бор эди, — Мендан журналист чиқмайди, деб нолиганини неча бор эшитганмиз. Чиндан ҳам информация ёзиш, оддий таҳрирдан нарига ўтмасди.

Унинг ҳаётида тўсатдан бурилиш бўлди. Бир куни ўз қувончини баҳам кўргани олдимизга келди. Қадамлари шахдам, гаплари бурро, руҳи тетик эди. Раҳбари уни махсус топшириқ билан областга командировкага юборибди.

Ёзадиган объекти бўйича катта тайёргарлик кўрди, адабиётлар ўқиди, область ҳаётига доир материаллар билан танишди. Ижодий командировкадан муваффақият билан қайтиб келди. Газета саҳифасида область ҳақида бир эмас, бир неча мақолалари босилди. Бора-бора лавҳадан сўнг очерк, публицистикага ҳам қўл ура бошлади.

Ишонч кишиларнинг ўзаро муомалаларида, ҳаётга қарашлари, фикр ва ўйларида, турмушларида ўз аксини топади. Ишонч бор ерда рашк тушовланади. Хотиржамлик қарор топади, оила тотув бахтиёр яшайди. Ишонч ўз навбатида тарбиянинг энг нозик ва юксак тадбирларидан бири. Маънавий ва руҳан теран, кучли ёшларни тарбиялаш учун уларга ишониш керак. Ҳар бир ишда катталарнинг ёшларга ишонч билан қараши уларни ўзлари ҳақида чуқуррок ўйлашга, орзу ва умидлари учун курашга ўргатади.

Дилбар МАХМУДОВА.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ КОМБАЙН

Красноярск заводида янги «Сибиряк» комбайни ишлаб чиқарилди. Сибирь деҳқонлари бу йил буғдойни ана шу комбайнда ўриб йиғиб олишади. «Сибиряк» машинаси синов пайтида бир секундда 5,5 килограмм донни деярли чиқитсиз тозалаб берди. Мутахассисларнинг фикрича, бу кўрсаткич Европанинг энг тараққий этган агрегатларидан ҳам анча устун экан.

ИНКУБАТОРДАН... ТУСТОВУҚ

Болотное ов хўжалигига юзлаб тустовуқ жўжалари келтирилди. Булар Молдавия инкубаторларидан бирининг дастлабки совғасидир. Яқин кунларда ўрмонда парранда боқиш учун ажратилган махсус жойларга яна икки минг тустовуқ келтирилади.

ҚОЗОҒИСТОН — ЕВРОПА ЭЛЕКТР КЎПРИГИ

Қозоғистонда улкан электростанция учун жой танлаб бўлинди. Бу станция СССРнинг Европа районларини электр қуввати билан таъминлайди. Экибастуз кўмир ҳавзаси яқинида ГЭС учун сув омбори қурилди. Унга ҳар бири ярим миллион киловаттга эга 8 турбина ўрнатилади. Бу районнинг электр қуввати 15-16 миллион киловаттни ташкил этади. Узунлиги 2500 километрга чўзилган юқори вольтли линия 1,5 миллион вольт босимда ишлаб туради. Бунақа электр магистрал шу вақтгача амалда қурилган эмас.

ҲАР ЎН КУНДА БИР ҲОСИЛ

Гатчина Агрофизика институтида янги лаборатория базаси лойиҳаси қабул қилинди. Махсус корпуснинг ярмида (1.000 квадрат метр) томат олишни тезлаштирувчи стеллаж ўрнатилади. Бу ерда электр-қуёш нури, керамзит ва бошқа ғовак моддалар тупроқ ролини ўтайди. «Турли майдонда ҳар ўн кунда томатлардан ҳосил олиш учун ўзига хос «помидор конвейер» яратяпмиз» — дейди светофизиология лабораториясининг раҳбари, биология фанлари доктори, профессор Б. Машков.

БИРИНЧИ СОЦИАЛИСТИК КОНСТИТУЦИЯ

(1918 ЙИЛГИ РСФСР КОНСТИТУЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси туфайли мамлакатимизда янги типдаги давлат—Совет социалистик давлати барпо этилди. Кишилик жамияти тарихида биринчи марта меҳнаткашлар орзу-истаги ва манфаатларининг ҳимоячиси бўлган давлат пайдо бўлди. Социалистик давлат вужудга келиши билан бир пайтда социалистик қонунчиликнинг ажралмас бир қисми бўлган янги конституцион қонунчилик вужудга келди.

Тарих тажрибаси шуни кўрсатадики, истаган давлатнинг конституцияси ҳукмрон синф, яъни ҳокимиятни ўз қўлига олган синфнинг ўз сиёсий ва иқтисодий ҳукмронлигини конституция воситалари билан мустаҳкамлаш мақсадида қабул қилинади. Социалистик революция жараёнида эса янги ишлаб чиқариш социалистик муносабатлари, хўжалик юритишнинг янги социалистик формалари, асосий ишлаб чиқариш қуроллари ва воситаларига социалистик мулкчилик пайдо бўлди. Совет конституцияси худди ана шу социалистик хўжалик системасига ҳукмронликни мустаҳкамлаш ва шу йўл билан унинг ривожланиши ва мустаҳкамланишига йўл очиб бериш учун зарур эди. Конституция ишчилар, деҳқонлар ва қизил аскарлар депутатлари Советлари мисолида жамиятимиз ва давлатимизнинг сиёсий негизларини мустаҳкамлаш учун зарур эди.

Советларнинг учинчи Бутунроссия съезди (1918 йил январь) қабул қилган «Меҳнаткашлар ва эзилган халқлар ҳуқуқлари Декларацияси»да шундай дейилади: «Россия ишчилар, солдатлар ва деҳқонлар депутатлари Советлари Республикаси деб эълон қилинади. Марказда ва жойларда бутун ҳокимият ана шу Советларнинг қўлидадир».

Совет Конституцияси Советлар Республикасини **пролетариат диктатураси давлатининг** сиёсий шакли сифатида мустаҳкамлаш учун зарур эди. Совет Конституцияси давлат қурилиши практикасида социалистик революциянинг дастлабки ойларида вужудга келган давлат органлари системасини мустаҳкамлаш, уларнинг ташкил этилиш тартибини, структураси ва фаолиятининг ташкилий формаларини, мавқеини, уларнинг бир-бири билан ўзаро муносабатидаги принципларни янада аниқроқ белгилаб олиш учун зарур эди.

Социалистик давлатнинг биринчи Конституцияси ғолиб пролетариатга давлат аппаратини мустаҳкамлаш, унинг органлари тузилишида муайян бир системани ўрнатиш, демократик централизм принципи асосида уларнинг ваколатлари ва жавобгарлиги даражасини аниқ белгилаб қўйиш учун лозим эди. Шундай қилиб, **биринчи Совет Конституциясига эҳтиёж социалистик революцияни бундан кейинги бутун ривожлантириш, ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг социалистик революция жараёнида эришган буюк ғалабаларини янада мустаҳкамлаш заруратидан келиб чиққан эди.**

Советларнинг иккинчи Бутунроссия съездида Бутунроссия Марказий Комитети (ВЦИК) сайланди. У Советларнинг Бутунроссия съездлари орасидаги даврда пролетар давлатининг энг олий ҳокимият органи бўлиб қолди. Революциянинг дастлабки ойларида Халқ Комиссарлари Совети ва ВЦИК томонидан контрреволюция ва тўс-тўполонга қарши кураш бўйича Бутунроссия Фавқулодда Комиссиясини ташкил этиш тўғрисида декрет қабул қилинди. Халқ милицияси таъсис этилди, Ишчи-Деҳқон Қизил Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти ташкил этилди. Социалистик революция жараёнида социалистик қонунчилик органлари ҳам ташкил этила бошлади.

Марказда ва жойларда Совет давлат аппарати қурилиши жараёнида партия ва ҳукуматимиз биринчи Совет Конституциясининг социалистик принципларини ишлаб чиқа бошладилар. Конституция принципларини ишлаб чиқишда В. И. Ленининг 1917 йил 15 ноябрда эълон қилинган «Россия халқлари ҳуқуқи декларацияси» деган асари муҳим аҳамиятга эга бўлди. Советларнинг учинчи Бутунроссия съезди қабул қилган «Меҳнаткашлар ва эзилган халқлар ҳуқуқи Декларацияси»да эса Совет Конституциясининг умумий негизлари баён этилган эди. Бу Декларациянинг конституцион аҳамияти энг аввало шундан иборатки, у Россияни ишчилар, солдатлар ва деҳқонлар депутатлари Советлари Республикаси деб эълон қилди, эркин миллатларнинг эркин иттифоқи негизида Россия Федерацияси ташкил этилганлигини эълон қилди.

1918 йил январь ойининг охирига келиб, биринчи Совет Конституциясини ишлаб чиқиш масаласи аллақачон пишиб етилган эди. Советларнинг учинчи Бутунроссия съезди ВЦИКга Конституция лойиҳасини тайёрлаш ва уни Советларнинг Бутунроссия съезди муҳокамасига тақдим этиш вазифасини топширди. Ана шу қарорга биноан ВЦИК биринчи апрелда РСФСР Конституциясини ишлаб чиқиш бўйича Комиссия ташкил этди.

ВЦИК раиси Я. М. Свердлов Конституция комиссиясининг раиси қилиб ва ВЦИК секретари В. А. Аванесов Конституция комиссиясининг секретари қилиб сайланди. Конституция комиссиясига большевиклар фракциясидан, «сўл» эсерлардан ва эсер-максималистлардан аъзолар киритилди. ВЦИКнинг 1 апрелда ўтказилган йиғилишида Я. М. Свердлов «РСФСР Конституциясини ишлаб чиқиш тўғрисида»ги масала юзасидан доклад қилиб, Конституция комиссиясининг муҳим вазифаларини ленинчасига белгилаб берди.

Конституция комиссиясининг дастлабки йиғилишларидаёқ сўл эсерлар биринчи Совет Конституцияси асосий принципларига қарши кураш бошладилар. Улар Конституция комиссияси муҳокамасига буржуа конституциялари нусхаси бўйича тайёрланган ўз лойиҳаларини киритдилар. Конституция комиссияси Советларнинг II ва III Бутунроссия съездлари қабул қилган тарихий ҳужжатларга ва шу давр мобайнида Совет ҳукумати ҳамда ВЦИК томонидан қабул қилинган бошқа ҳужжатларга асосланиб, Совет тузумига зид конституция лойиҳаларини рад қилди.

1918 йил июнь ойининг охирига келиб, РСФСР Конституцияси лойиҳаси тузиб чиқилди. Айни пайтда Конституция лойиҳасини хомаки муҳокама қилиш учун В. И. Ленин раислигида комиссия тузилди. Бу комиссия биринчи Совет Конституцияси лойиҳасининг қатъий текстини тузиб чиқишда катта ёрдам кўрсатди. В. И. Ленин бошлиқ комиссия 1918 йилнинг 28 июнидан 5 июлигача бўлган давр ичида Конституция лойиҳасига жиддий ўзгаришлар ва қўшимчалар киритди. Жумладан, Конституциянинг гражданлар ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисидаги, конституциянинг умумий низомлари тўғрисидаги бўлимлари, Советларга сайловлар ўтказиш тартиби, Советларнинг депутатларини ўз сайловчилари билдирган юксак ишончни оқламаган тақдирда чақириб олиш тартиблари тўғрисидаги, шунингдек, олий ва маҳаллий давлат органларининг компетенцияси тўғрисидаги боблари қайтадан ишлаб чиқилди, марказий ҳокимиятни ташкил этишга бағишланган (Советларнинг Бутунроссия съезди тўғрисида, ВЦИК тўғрисида ва Халқ Комиссарлари Совети тўғрисида) бобларга жиддий қўшимчалар киритилди.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

УРУҒЛИК БЕДАНИ ВАҚТИДА ЎРАЙЛИК

Пастдарғом районидаги Ленин номли, Булунғур районидаги «Москва», Ғиждувон районидаги «Зарафшон» колхозлари ва Сирдарё областидаги «Пахтаорол» совхози ҳамда республикадаги бошқа кўпчилик хўжаликларда уруғлик беда ҳосили пишиб етиляпти. Уни ўз вақтида ва нобуд қилмасдан ўриб-йиғиб олиш хўжаликларни ўзларида етиштирилган уруғлик билан таъминлаш, ана шу қимматли озуқа экини уруғи етиштириш юзасидан белгиланган давлат планини муваффақиятли бажаришнинг муҳим шартидир.

Беда уруғчилигида ҳосилни ўришнинг энг қулай муддатини тўғри белгилаш жуда қийин ва масъулиятли иш ҳисобланади. Беданинг гуллаш даври бир ойга яқин, гулнинг уруққа айланиши ва пишиб етилиши ҳам анча вақтга чўзилади. Шуни унутмаслик керакки, бир пайкалдаги беданинг уруғи бир вақтда текис пишмайди. Агар барча ҳосил бўлган уруғнинг пишиши кутилса, унинг энг яхши сифатли қисми тўкилиб кетиб, нобуд бўлади. Борди-ю, уруғлик беда шошма-шошарлик билан вақтидан илгари ўриб олинса, бу вақтда уруғнинг бир қисми яхши пишмаган бўлади ва ўрилган беда қуригандан кейин ана шу хилдаги уруғлар пуч бўлиб қолади ва экиш учун ярамайди.

Уруғлик бедадан энг кўп ва сифатли уруғ олиш учун уни нормал ривожланган тупларадаги дуккакларнинг 75-80 проценти қўнғир тусга киргач ва улардаги уруғлар сарғайиб, қаттиқ ҳолга келгач ўриб олиш зарур. Пайкалнинг паст ва баланд участкаларидаги уруғлик беда бир хил пишмаганда уни бутун майдондаги беданинг пишишини кутмасдан танлаб ўришга киришиш лозим. Илмий муассасалар ва илғор хўжаликларнинг тажрибаси шундан далолат берадики, суғориладиган ерлардаги уруғлик бедани танлаб ўриш ҳам колхоз ва совхозларга, ҳам давлатга катта фойда келтиради. Ўрилган уруғлик беда аввал ундаги уруғлар тўла етилиши учун пайкалнинг ўзида уюб кетилади ва унинг нами кўчирилиб, майдаланадиган ҳолга келтирилади, сўнг эса янчиб, уруғи олинади.

Уруғлик бедани ўриш ва уюш учун мосламалар ўрнатилган ЖНР-4, ОА, ЖБА-3.5 маркали жатка ёки оддий трактор косилкасидан фойдаланилади. Ўриб уюлган беда 5-6 кун давомида қуёш нурида қуритилади ва сўнг СК-3 ёки СК-4 маркали подборшчиги ҳамда копнители бўлган ўзиюрар дон комбайнлар билан янчилади.

Уруғлик беда механизмлар билан ўрилганида меҳнат унумдорлиги кескин ошади, уруғнинг нобуд бўлиши эса минимум даражагача камаяди. Уруғлик бедани ўришда техникадан юқори унум билан фойдаланиш учун аввал ўқ ариқларни яхшилаб текислаш, бедазорларга олиб борадиган йўлларни тартибга келтириш ва бошқа тайёргарлик ишларини амалга ошириш лозим.

Уруғлик бедани кечқурун ва эрталаб соат 10 гача ўриш ҳамда уюш, кундузи эса янчиш керак. Уруғлик бедани янчишга ажратилган комбайнларни олдин синчиклаб текшириб кўриш ва уруғнинг нобуд бўлишига олиб келувчи барча камчиликларни бартараф этиш зарур.

Уруғлик беда янчилганда дафъатандан тайёр уруғ эмас, балки уруғ аралаш пўчоқ, майдаланган беда барги, поя бўлаклари ва ҳоказолар олинади. Агар комбайн бункеридан олинган ана шу аралашма таркибидаги уруғнинг миқдори 40-50 процент ва ундан зиёд бўлса, уни 5 рақамли ва ВС-2 маркали ҳамда бошқа хил шамол бериб ишлайдиган элаш машиналаридан, сўнг уруғ ажратувчи машинадан ўтказилади. Бунда уруғ майдаланишига ва унинг қобиғи зарарланишига йўл қўйилмаслиги керак. Акс ҳолда унинг униб чиқиш хусусияти камаяди.

Уруғлик бедани ўзи юрадиган дон комбайнлари билан янчган вақтда ПСТ маркали махсус мосламалардан фойдаланилса иш жараёни анча тезлашади ва уруғликни ажратиб олиш учун қилинадиган харажатлар миқдори бирмунча камаяди.

Янчилган беда уруғини дарҳол тозалаш даркор. Аввал уруғ ҳар хил дағал нарсалардан тозаланади, сўнг эса уруғни асосий тозалаш ва сортларга ажратиб, белгиланган экиш кондициясига етказишга киришилади. Уруғни дастлаб тозалашда юқорида кўрсатилган элаш машиналаридан, асосий тозалашда эса сортларга ажратадиган «Триумф» типидаги сортлаш машиналари, ОС-4, 5А, ОВА-1, ОСМ-3.2 маркали ва бошқа хил дон тозалайдиган машиналар, шунингдек ЭМС-1 маркали электромагнит саралаш машиналаридан фойдаланиш лозим.

Намлик даражаси 13 процентдан зиёд бўлмаган беда уруғи узоқ вақт давомида сақлаш учун яроқли бўлган уруғлик ҳисобланади. Намлик даражаси юқори бўлган беда уруғи айвон ёки очиқ ҳавода қуёш нурида қуритилади. Уруғликни қуёш нурида қуритиш бу тадбирнинг энг фойдалиси ҳисобланиб, у янги ўрилган беда уруғини тезроқ етилтиришга имкон беради. Бу эса эрта баҳорда беда экиш учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этиш ва чорва молларни энг қимматли ҳамда тўйимли озуқа билан таъминлашда жуда катта аҳамиятга эга бўлган уруғлик бедани ҳамма ерда ўз вақтида ўриб олайлик. Ўрилган беданинг уруғини ажратишда бу ишнинг ўзига хос қонун-қоидаларига қатъий амал қилайлик.

Т. ГРИЦЕНКО,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. Гулистон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг илғор механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони коммунист Сотиболди Матвалиев ғўза қатор ораларини культивация қилишда шу кунларда алоҳида ғайрат кўрсатиб ишлаяпти. У кунлик иш нормасини доимо ошириб бажариб, бошқа механизаторларга намуна бўлмоқда. Суратда: ўртоқ С. Матвалиев.

•Абдухолиқ Тўраев фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

● Республика қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз ва совхоз раҳбар кадрлари малакасини ошириш факультетида 71 киши давлат имтиҳонлари топширди. Бу Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ташкил қилинган махсус факультетни битириб чиқувчиларнинг иккинчи группасидир.

Булунғур районидаги «Победа» колхозининг агрономи Н. Бердиёров «Пайариқ» совхозининг бош агрономи Ш. Дўстов, «Работ» совхози бўлимининг бошқарувчиси Ҳ. Қудратов ва бошқа кўп кишиларга имтиёзли дипломлар ва «Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ташкилотчиси» деган ном берилди.

● Бухоро педагогика институтини навбатдаги мутахассислар битириб чиқди. 452 ёш педагог ўрта мактаб ўқитувчилари дипломини олди.

Институт биринчи марта ўзбек, тожик ва қозоқ мактаблари учун тил ўқитувчилари, шунингдек, физкультура муаллимлари тайёрлаб чиқарди. Мутахассисларнинг кўпчилиги қишлоқ мактабларига юборилди.

ЕТМИШ УЧ ҚАЛДИРҒОЧ

РЕПОРТАЖ

Куни-кеча республика рус тили ва адабиёти педагогика институтини тамомлаб, диплом олган 73 қиз-йигит — миллий мактабларда рус тили ва адабиёти дарсини олиб борадиган биринчи мутахассислардир.

Институтнинг боғлари, бинолари бугун бошқача ҳуснга кирган. Биргина битирувчилар эмас, ҳамма-ҳамманинг қалбида қувонч. Ахир улар ҳам ҳадемай диплом эгаси бўладилар.

Кечаги студентлар диплом олиш учун гуллар билан безатилган стол олдига бирин-кетин келадилар. Институт проректори Собир Солиев дипломни топшира туриб, табриклаш биланоқ, орадан ажойиб бир дақиқа ўтгандек. Студент-мутахассис ўқитувчи бўлиб қолаяпти. Ҳа, кеча имтиҳондан, синовлардан ҳаяжон билан ўтган йигит ҳозир, мана шу онда ўқитувчи бўлиб қолди. Устозининг йўлидан бориб, унинг шогирди бўлиб қолди.

Энди имтиёзли диплом олганлар чимкентлик Турсуной Жадгерова, сурхондарёлик Очил Жабборов, Олломурод Султонов, Самарқанд область, Хатирчи районлик Ҳалима Юсуповалар ўзбек мактабларида ўз устозларидек улуғ рус тили ва адабиётидан тажрибали ўқитувчи сифатида сабоқ берадилар.

Давлат имтиҳонининг раиси, доцент Мақсуда Муҳамедованинг таъбирича, институтнинг ўқитувчилари ҳам, студентлари ҳам ўз мақсадларига эришдилар. Ниҳоят, Ўрта Осиё республикаларининг миллий мактаблари мана шу бугун 73 рус тилидан дарс берадиган мутахассис ўқитувчиларга эга бўлди.

Институтнинг миллий мактабларда дарс берадиган биринчи қалдирғочлари Туркманистон, Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон мактабларида дарс бериш учун учирилди.

Рус тили ўқитувчилари тайёрлайдиган бу институтга 10-синфни тугатган навқирон ёшлар кўплаб келаётир. Институтдаги мавжуд 13 та кафедрада шу кеча-кундузда 3 мингдан ортиқ бўлажак педагоглар таълим олмоқда.

Р. ИСҲОҚОВ.

Суратда: институтни битирганлардан бир группаси.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

КЎРГАН БОРМИ?

Бухоро тарафларга йўлингиз тушиб қолгудек бўлса, Ғиждувондаги Жданов номли колхоз раҳбарларининг, хусусан, правление раиси Обиддин Жияновнинг ҳол-аҳволини ҳам суриштириб ўтинг. Чунки, ўртоқ Жиянов саратон жазирамасидан қўрқиб, иш бошида кўринмай қўйди.

Мабодо сиз колхозда бўлиб раис Жияновни кўрган борми, деб сўраб қолсангиз, ҳамма баравариға елка қисиб:

— Пахта пишиғида у кишини учратиш қийин, — дейди.

Дарҳақиқат, бу гапларда жон бор Обиддин Жиянов ғўза парвариши қизғин тус олиши лозим бўлган шу кунларда соя-салқин жойларни излаб юрибди, жонининг роҳатда бўлишини кўзлаб юрибди. Сиз уни пахтазорда эмас, Зарафшон дарёси бўйидаги сўлим дала шийпонининг тўрида, энг салқин жойда бамайлихотир ёнбошлаб ётганини кўрасиз. Ғўзанинг аҳволини кўриб ачинасиз.

850 гектар майдондаги ғўзанинг 500 гектари об-ҳаётга ташна бўлиб етибди, 300 гектар майдондаги ғўзалар янтоқ, шўра, қамиш каби бегона ўтлар орасида қисилиб қолган. Балки, ишчи кучи ва техника воситалари етишмаётгандир, дерсиз. Ундай эмас. Колхозда 17 та чопиқ трактори бор. Уларнинг ҳар бири кунда 6 гектар ердаги ғўза қатор ораларини культивация қилиши керак. Афсуски, ҳар бир трактор билан бир кунда 3-3,5 гектар майдоннинг ғўзаси культивациядан чиқарилмоқда. Ўнларча кишилар ғўза парваришида қатнашмаяпти.

Халим Каримов, Чўли Эргашев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда аҳвол айниқса ёмон. Чўли Эргашев бригадасида кўчатлар нобуд қилинмоқда. Ҳар гектар майдонда 80 минг туп кўчат бор, холос.

Ўртоқ Истам Ҳайдаров бошлиқ бригадада ғўзани суғориш қоидаларига риоя қилинмаётир. С. Шарипов, М. Собиров каби сувчилар 5 гектар ердаги ғўзани бостириб суғоришган. Оқибатда сув бўйи паст ғўзаларни янчиб кетган.

Қисқача қилиб айтганда, бу колхозда ғўза парвариши ниҳоятда бўшаштириб юборилган. Агар шу кеча-кундузда конкрет тадбирлар белгиланиб, колхоз раиси Обиддин Жиянов, партия ташкилотининг секретари Туроб Ражабов, агроном Очилов ва бошқа раҳбар ўртоқлар чинакамига ишга киришишмаса, ҳосилнинг бир қисмига путур етказилиши мумкин.

П. ФАТТОҲОВ.

ШОНАЛАР ГУЛГА

Кузда чуқур ҳайдалган ерлар эгат олиб суғорилган эди. Бунинг устига ёғингарчилик кўп бўлиб, тупроқда нам айтгандан ҳам ошиб кетди. Ер етилиши билан бороналаниб, тупланган ҳамма нам тўла сақлаб қолинди. Шу туфайли ерга қадалган чигит текис униб чиқди. Агрономлар, механизаторлар билан маслаҳатлашиб, ҳамма жойда ғўзани машина билан яганалашга киришдик. 1180 гектар ердаги ғўзанинг ҳаммаси кўндалангига кесилди. 20 майгача ўша майдондаги ғўза туплари ростлаб чиқилди. Яганалашни ҳар йилдагидан барвақт сифатли ўтказдик. Ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 95—100 минг тупдан ғўза бўлиши таъминланди. Сел ва кучли ёғингарчиликдан зарарланган 50 гектар ердаги ғўза ҳам тезда тузатиб олинди. Тўлиқ гектарлар бўлишига эришилди.

Хўжалигимиз ўтган йили ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтарган эди, бу йил камида 35 центнерни мўлжаллаб турибмиз. Юбилей йилида ялпи ҳосилнинг эллик проценти машинада териб олинган эди, бу йил буни 60 процентга етказишни планлаштирганмиз. Ғўза парвариши ана шу режалар асосида олиб бориляпти. Ҳозиргача барча пахта майдони узунасига уч ва кўндалангига икки марта культивация қилинди. Икки марта озиқлантирилди. 1968 йил ҳосили учун ҳар бир гектар ерга ўрта ҳисобда 650 килограммдан минерал ўғит ҳамда беш тоннадан маҳаллий ўғит солинди.

Қатор оралари сифатли юмшатилган, сув ва озуқа ўз вақтида берилгани натижасида ғўзалар ғуборсиз, текис ривожланмоқда, шоналаб гул кўрсатмоқда.

Биз 1180 гектар майдондаги ғўзани 34 механизаторга бириктиб қўйганмиз. Улар ўзларига бириктилган майдонни ўзлари озиқлантирадилар, суғоришга эгат оладилар ва етилгандан кейин қатор ораларини ўзлари юмшатадилар. Ҳар бир туп ғўзани авайлаб парвариш қиладилар. Машина теримига ажратилган участкалар алоҳида парвариш қилиняпти. Ҳар бир универсалчи шонани гулга айлантириш учун зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқда.

Ҳозир саратон кирди. Саратон суви — ғўзанинг қони. Сувга яхши қондирилган, озиқлантирилган, қатор оралари юмшатилган ғўзалар тез нормал ривожланади. Шона ва гулларини тўла сақлаб қолади. Биз буни тажрибада кўрганмиз. Кўп йиллик тажрибалар асосида иш тутаётирмиз. Ҳамма бригадаларда ғўзани суғориш группа усулида олиб борилмоқда. Тажрибали сувчилар шу группаларга бошлиқ қилиб тайинланган. Бош сувчиларга қўшимча 10 процент, уста сувчиларга эса 20 процент қўшимча ҳақ тўлаб борилади. Ҳар бир сувчига 0,60 гектар норма қилиб берилган, шу норма бажарилса уларга 6 разряд бўйича 3 сўм 10 тийиндан пул тўланади. Муҳаммад Бердиев, Абдурасул Ҳамроев, Тоғай Турсунов Абдулла Норқулов, Йўлдош Жўраевга ўхшаш сувчилар нормани ошириб бажариб, ҳар 10 кунда 31 сўм ўрнига 45 сўм ва ундан ошириб иш ҳақи туширмоқдалар.

Колхоз бўйича ўн группага бўлиниб сув бошқараётган сувчиларнинг ҳар бири чироқ, чимқоғоз билан таъминланган. Сувчилар кечалари ҳам чироқ билан эгатларга таралган сувни кузатиб борадилар. Ҳар бир пайкал ва эгатга сувнинг нормал кетишини таъминлайдилар. Ҳамма жойда сув жилдираб оқизилади, эгатлар нормал захлантирилади. Суғорилган карталар ҳар уч кунда агроном ва бригада бошлиғи томонидан текшириб, қабул қилинади. Сифатсиз суғорилган бўлса расмийлаштирилади, унга кам ҳақ тўланади.

Пахтачилик бригадаларимизнинг ҳар қайсисида икки-учтадан гўнгхоналар ташкил қилинган. Қишин-ёзин отхона ва молхоналардан маҳаллий ўғит ташиб келтирилади. Чиритиб ерга солинади. Ғўза шоналаб гуллай бошлагандан кейин гўнг сув билан оқизилади. Июль ва август ойларида ғўзани «шарбат»сиз суғормаймиз. Бу шонани гулга, гулни эса тўқ кўсакка айлантиришга мадад беради.

О. Тошев, Т. Ғаффоров, Р. Абдуллаев, Б. Ҳалилов ўртоқлар бошлиқ бригадалар кўп миқдорда маҳаллий ўғит туплашдилар.

Ўттиз беш центнер! Бу ўз-ўзидан бўлмайди! Биз барча имкониятлар ва резервларни ана шу юксак мажбуриятни бажаришга сафарбар этмоқдамиз. Ҳар бир сувчи ва механизаторнинг диққат-эътибори ҳар бир туп ғўзани меҳр билан парвариш қилишга қаратилган.

А. ОЛЛАЕРОВ,
Нарпай районидаги «Самарқанд» колхозининг раиси.

МОСКВАЛИКЛАР ВА БЕЛОРУСЛАРНИНГ ЛОЙИҲАСИ АСОСИДА

Ўзбекистон пойтахтининг муздек ичимликлар, мева шарбати ва минерал сув ишлаб чиқарадиган Ўрта Осиёда энг катта комбинат қуриш учун ер ажратиб берилди. Москвадаги «Гипросахар» институти лойиҳаси асосида бунёд этиладиган бу корхона ҳар йили 65 миллион литр пиво ҳамда шунча миқдорда квас, мева шарбати ва Тошкент минерал суви тайёрлаб чиқарадиган бўлади.

Янги комбинатнинг ҳамма цехлари саҳни 12 гектарга борадиган битта корпусда жойлашади. Барча технология процесслари механизациялаштирилади ва автоматлаштирилади.

«Белгипропишчепром» институти Андижон пиво заводининг лойиҳасини тайёрламоқда. Бу завод йилига 18 миллион литр пиво ва 10 миллион литр салқин ичимлик етказиб бера оладиган бўлади.

Янги корхоналарнинг ишга туширилиши билан Ўзбекистонда пиво ва муздек ичимликлар тайёрлаш тахминан 1,5 баравар кўпаяди.

РКП(б) Марказий Комитети Комиссияси Конституция лойиҳасини анча яхши ишлаб чиқди ва уни Советларнинг бешинчи Бутунроссия съезди муҳокамасига тақдим этди. РКП(б) Марказий Комитети Комиссиясининг қарорига биноан РСФСР Конституцияси лойиҳасига Советларнинг учинчи Бутунроссия съезди томонидан қабул қилинган «Меҳнаткашлар ва эзилган халқлар ҳуқуқлари Декларацияси» киритилди. У РСФСР Конституциясининг биринчи бўлими бўлиб қолди.

1918 йилнинг 10 июлида Советларнинг бешинчи Бутунроссия съезди РСФСР Конституциясини — дунёда биринчи социалистик давлатнинг биринчи Совет Конституциясини якдиллик билан қабул қилди.

Биринчи Совет Конституцияси негизини ташкил этган асосий принциплар Советларнинг минглаб делегатлари иштирок қилган иккинчи, учинчи, тўртинчи ва бешинчи съездлари ҳужжатларида белгилаб берилган эди. Биринчи Совет Конституцияси омманинг революцион ижодкорлиги самараси бўлди. В. И. Ленин биринчи Совет Конституциясини қабул қилган Советларнинг бешинчи Бутунроссия съезди делегатларига мурожаат этиб, «агар, биз мана шу съездга Совет Конституциясини тавсия қилмоқчи эканмиз, бу Советларнинг мамлакатимиз барча бурчакларида ташкил этилгани ва синовдан ўтгани, бу уларни сизларнинг ўзларингиз ташкил этганлигингиз ва мамлакатнинг барча бурчакларида уни ўзларингиз синовдан ўтказганликларингиз сабабли дир: биз Октябрь революциясидан кейин ярим йил ўтгач, Советларнинг биринчи Бутунроссия съездидан кейин деярли бир йил ўтгандан кейин амалда аллақачон мавжуд бўлган нарсани ёзишга муваффақ бўлдик» деган эди.

Биринчи Совет Конституциясига халқ ижодининг маҳсули сифатида берилган ленинча характеристикани давлатимизнинг бундан кейинги конституцияларига ҳам тўлалигича татбиқ этиш мумкин. Улар ҳам меҳнаткашлар оммасининг ҳал қилувчи иштироки билан яратилгандир.

Биринчи Совет Конституцияси ишчилар синфи ва меҳнаткаш деҳқонларнинг социалистик революция жараёнида қўлга киритган тарихий ғалабаларига якун ясади, дунёда биринчи социалистик давлатнинг тузилишини қонуний равишда мустаҳкамлади. РСФСР Конституцияси ўзининг асосий принципларидан бири — меҳнаткашларнинг тўла ҳокимияти принципини тасдиқлади.

Биринчи Совет Конституцияси Советлар Республикасини пролетариат диктатурасининг давлат формаси деб эълон қилди. Пролетариат диктатураси меҳнаткашлар тўла ҳокимияти ва уларнинг суверенитети негизи сифатида биринчи Совет Конституциясининг бошқа моддалари ва бўлимларида ҳам ўз аксини топгандир. РСФСР Конституцияси давлат ҳокимияти бутунича меҳнаткашларнинг ваколатли органи — ишчилар, деҳқонлар ва қизил аскар депутатлари Советларининг Бутунроссия съезди ихтиёрига, съездлар ўртасидаги даврда эса съездда сайланадиган ва унга ҳисобот бериб турувчи Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетига (ВЦИК ихтиёрига) топшириб қўйилишини эълон қилди. Шундай қилиб, давлат ҳокимияти бирлиги принципи ва ваколатли органларнинг тўла ҳокимияти таъминланди.

Биринчи Совет Конституцияси совет гражданларининг кенг демократик ҳуқуқлари ва бурчларини белгилаб берди, уларнинг моддий ва бошқа гарантиялар билан таъминланишини эълон қилди. Меҳнаткашларнинг ўз фикрини ифодалашига чинакам эркинлик берилишини таъминлаш мақсадида Конституцияга матбуотнинг капиталга тобелигини тугатиш, «... ишчилар синфи ва камбағал-деҳқонлар қўлига газеталар, брошюралар, китоблар ва бошқа матбуот асарларини нашр этиш учун барча техникавий ҳамда моддий воситалар берилиши ҳамда уларнинг бутун мамлакат бўйлаб эркин тарқатилишини таъминлаш тўғрисида» махсус модда ёзиб қўйилди.

Биринчи Совет Конституциясига биноан меҳнаткашлар йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ва намойишлар ўтказиш эркинлигига эга бўлдилар. Биринчи ва кейинги Совет конституциялари совет гражданларининг фақат кенг демократик ҳуқуқлари ва эркинликларинигина эълон қилиб қолмасдан, бу эркинликларни амалга ошириш учун уларга моддий ва бошқа воситалар берилишини ҳам таъминлади. Бу Совет Конституциясининг буржуа конституциясидан фарқ қилувчи хусусиятларидан бири эди.

Биринчи Совет Конституцияси меҳнат қилиш «ишламаган тишламайди» деган принцип бўйича республикадаги барча гражданларнинг бурчи деб эълон қилди Конституцияда «Буюк Ишчи-Деҳқон революцияси ғалабаларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш мақсадида Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси республикадаги барча гражданларнинг социалистик Ватанни ҳимоя қилиш бурчини тан олади ва умумий ҳарбий хизматга мажбурийдир, деб белгилайди. Революцияни қўлга қурол ушлаб ҳимоя қилишдек фахрли бурч фақат меҳнаткашларга берилади...» деб ёзилгандир.

Биринчи Совет Конституцияси меҳнаткашларга кенг сайлов ҳуқуқлари берди. Меҳнаткаш тоифасига мансуб ҳар иккала жинсдаги гражданлар диний эътиқоди, миллати, ўтроқлиги ва бошқаларидан қатъи назар Советларга сайланиш ва сайлаш ҳуқуқига эга бўлишди.

Шундай қилиб, биринчи Совет Конституцияси туфайли мустаҳкамланган бутун давлат системаси ва шу жумладан сайлаш-сайланиш ҳуқуқи меҳнаткашларни давлатни бошқаришга, ҳокимият органлари иши устидан уларнинг назоратини ўрнатишга кенг жалб қилиш имконини берди. 1918 йилдаги РСФСР Конституцияси эксплуататорлар ва уларнинг малайларини сайлаш-сайланиш ҳуқуқидан маҳрум қилди.

Биринчи Совет Конституцияси томонидан мустаҳкамланган меҳнаткашларнинг тўла ҳокимияти принципи яна шу билан таъминландики, у ерга бўлган хусусий мулкчиликни бекор қилишни тақозо этарди. Конституция социалистик хўжалик юритиш системасини ва мулкчиликнинг социалистик турини мустаҳкамлади. Совет давлатининг социалистик иқтисодий негизи мамлакатимизда ишчилар синфи бошлиқ меҳнаткашлар оммасининг тўла ҳокимиятини таъминловчи муҳим омиллардан биридир.

Биринчи Совет Конституцияси давлат тузилиши соҳасида федерализм ва автономия принципини эълон қилди ва мустаҳкамлади. Давлат тузилишининг федератив формаси худди совет автономияси каби ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш жараёнида майдонга чиқди.

РСФСРнинг Асосий Қонуни эркин миллатларнинг миллий совет республикалари федерацияси сифатидаги эркин иттифоқи негизида Россия Совет Республикаси таъсис этилишини тасдиқлади. Бунда федерация ва автономия принциплари янада ривожлантирилди. РСФСРнинг биринчи Конституцияси автоном республикалар ва автоном областлар ташкил этиш тўғрисидаги низомни белгилаб берди.

Биринчи Совет Конституцияси чинакам интернационал конституциядир. Интернационализм — Конституциянинг муҳим принципларидан бири, унинг моҳияти ва мазмунининг ажралмас хусусиятидир. Тинчлик тўғрисидаги ленинча декретда, Россия халқларининг ҳуқуқи Декларациясида ва биринчи Совет Конституцияси қабул қилинишигача мавжуд бошқа қатор тарихий ҳужжатларда тинчлик сиёсати ва барча мамлакатлар меҳнаткашлари ўртасидаги қардошларча дўстлик каби пролетар интернационализмининг муҳим принциплари ўз аксини топган эди.

Пролетар интернационализми ғояси биринчи Совет Конституциясининг барча боблари ва моддаларида ўз аксини топгандир. РСФСР Конституцияси пролетар интернационализми принципларини ифода этаркан, сиёсий ва диний фаолияти учун ўз мамлакатида қувғинга учраган барча хорижийларга бошпана олиш ҳуқуқини берди. РСФСР Конституцияси совет гражданларининг миллати ёки ирқидан қатъи назар тўла тенг ҳуқуқлилигини юридик жиҳатдан мустаҳкамлаб, миллий ёки ирқий асосда у ёки бу имтиёзлар берилиши республиканинг Асосий Қонунига зиддир деб эълон қилди.

Конституция тўғрисида унда нима ёзилганига қарабгина эмас, энг аввало унинг меҳнаткашлар учун таъсир аҳамиятига қараб баҳо бермоқ даркор. Конституциянинг ижтимоий тараққиётдаги аҳамияти ва ролини белгилашда асосий масала — Конституция кимнинг манфаатини кўзлаши, меҳнаткашнинг манфаатиними ёки эксплуататорнинг манфаатини деган масала, у қайси синф ёки синфларнинг фойдасини ифодалаши тўғрисидаги масала кўндаланг бўлиб туради. 1918 йилги РСФСР Конституциясининг тарихий аҳамияти энг аввало шундан иборатки, у жамиятнинг конституцион тараққиёти тарихида биринчи марта ишчилар, деҳқонлар ва қизил аскарлар депутатлари Советлари шаклида пролетариат диктатурасини қонуний равишда мустаҳкамлади. Бу давлатнинг асосий вазифаси социалистик жамият қуришдан иборат деб эълон қилган биринчи социалистик Конституция эди.

Биринчи Конституциянинг социализм моддий-техника базасини яратиш, ривожлантириш ва мустаҳкамлашдаги аҳамияти беқиёсдир. Совет Конституцияси меҳнаткашлар иродасини ифодаларкан, мамлакатимизда шаклланиб келаётган хўжалик юритишнинг янги, социалистик формаларини мустаҳкамлади, уларнинг кенг ривожланиши ва мустаҳкамланиши учун зарур миқёс, қулай шарт-шароитлар яратилишини таъминлади.

Совет Конституцияси меҳнаткашларни социалистик руҳда тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга бўлди. У совет кишиларида юксак ватанпарварлик ва одамийлик хусусиятларини, меҳнатга муҳаббат, Ватан[illegible] доқат хусусиятларини, [illegible] ўртасида дўстлик ва қа[illegible] ғояларини шакллантир[illegible].

Биринчи Совет Ко[illegible]си катта халқаро аҳа[illegible]дир. У бутун жаҳонга[illegible] риатнинг меҳнаткашлар[illegible] табақалари билан иттифоқда[illegible] авангарди — Коммунистик партия раҳбарлигида эксплуататорлар ҳукмронлигини емириб ташлаш ва давлат ҳокимиятини ўз қўлига олишга қодир синф сифатида кучли ва уюшқоқ эканлигини намойиш қилди.

Биринчи Совет Конституцияси қабул қилингандан бери 50 йил ўтди. Бироқ унинг сатрлари бугун ҳам ўзининг халқаро аҳамиятини йўқотгани йўқ. Улар бугунги кунда ҳам капиталистик ва мустамлака мам[illegible]катларнинг меҳнатка[illegible] империализм, неокол[illegible]га қарши, социал ва м[illegible] озодлик учун курашда [illegible] ғайратларини бирлаш[illegible] даъват этмоқда. Б[illegible] Конституциясининг [illegible] аҳамияти ҳам, ун[illegible] жа[illegible] барча мамлакатла[illegible] меҳнатка[illegible]лари орасидаги шуҳрати ҳ[illegible] энг аввало ана шу билан и[illegible]фодаланади.

А. ЛЕПЕШК[illegible]

ДАМ ОЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ

Сиз тоғлар орасида тонг отишини кузатганмисиз, баланд-баланд тизма тоғлар ортидан қуёш мўралаб, узун-узун киприкларидан сизга шуъла сочиб салом берганини биласизми. Мана шу саратон кунларида чўққилар, қоялар соясида эримаган қор, сув шарбат, чашма бўлиб сойларга қуйилаётганини кўрсангиз экан. Агар шундай орзу-истагингиз бўлса Кумушконга келинг.

Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан дам олиш учун келганлар бу ерни Кавказ тоғларига, Қримга ўхшатадилар.

Кумуш кони бўлган бу даргоҳ 1954 йилдан буён, бир неча минглаб кишилар дам оладиган сўлим жой бўлиб қолди.

Узоқ Шарқ, Қарағанда, Фарғона, Челябинск, Тожикистон, Украина шаҳарларидан ҳордиқ чиқариш учун Кумушконга йўлланма олиб келаётирлар. Булбул навоси, шаршараларнинг тинмас овози уларни чорлаяпти бу ерга.

— Бир сменада, бир йўла 710 киши дам олади, — деди дам олиш уйи директори Ортиқали Рустамов — шанба кунлари 130—150 киши бир икки кун дам олиб кетишади.

Дам олиш уйида оила билан дам олиш учун қулай шароит яратилган, айниқса болали оналарга эътибор жуда яхши. Оила аъзоларига алоҳида каттежлар мавжуд. Бундай каттежлар сони 40 дан ошди.

Дам олиш уйининг шинам, озода ошхонасида 600 киши 45 минутда овқатланади, — деди зал мудираси Зинаида Николаевна Алехина.

Дам олиш уйининг кухнялари автоматлаштирилган, электр чойнак, электр қозонлар таом тайёрлашни енгиллаштираяпти.

Дам олиш уйининг соя салқин жойларида қозонларда ош, шўрва пишиб ётибди. Чойхоначи Ашурмат ака Раҳматов ҳеч кимнинг кўнгли ранжимасин деб парвона бўлиб юрибди.

Самарқанд суперфосфат заводининг ишчиси Иванов, хатирчилик ўқитувчи Фармоновлар яхши дам олаётганлари ҳақида гапириб, аввало ҳаво тоза, иккинчидан суви даво экан, — дейди улар. — ҳеч зерикмаймиз, кутубхона, радиоузель, клуб ихтиёримизда.

— Ҳамманинг иштаҳаси жойида — дейди хоразмлик Рўзимат ота, — тоза ҳаво овқат егизар экан.

Уралдан келган шахтёр А. Д. Қоранозадийга ўзбек таомлари ёқиб қолибди. Унинг қимиз ичиб, ошхўрларга улфат бўлиб қолгани дўстларини хурсанд қилапти.

Дам олувчиларнинг таклиф-истакларини эшитдик.

Чўмилиш учун мўлжалланган бассейн қурилиши амалга оширилса савдо ташкилотлари совға-салом магазинлари очиб берса дам олувчилар учун соз бўлар эди.

Кумушкон — 25 гектар майдонга жойлашган, салқин, ором-бахш макон. У денгиз юзасидан 1500 метр баландликда, айниқса булоқ сувлари танингизни соғлом қилади. Келинг, дам олинг.

С. КАРИМОВА.

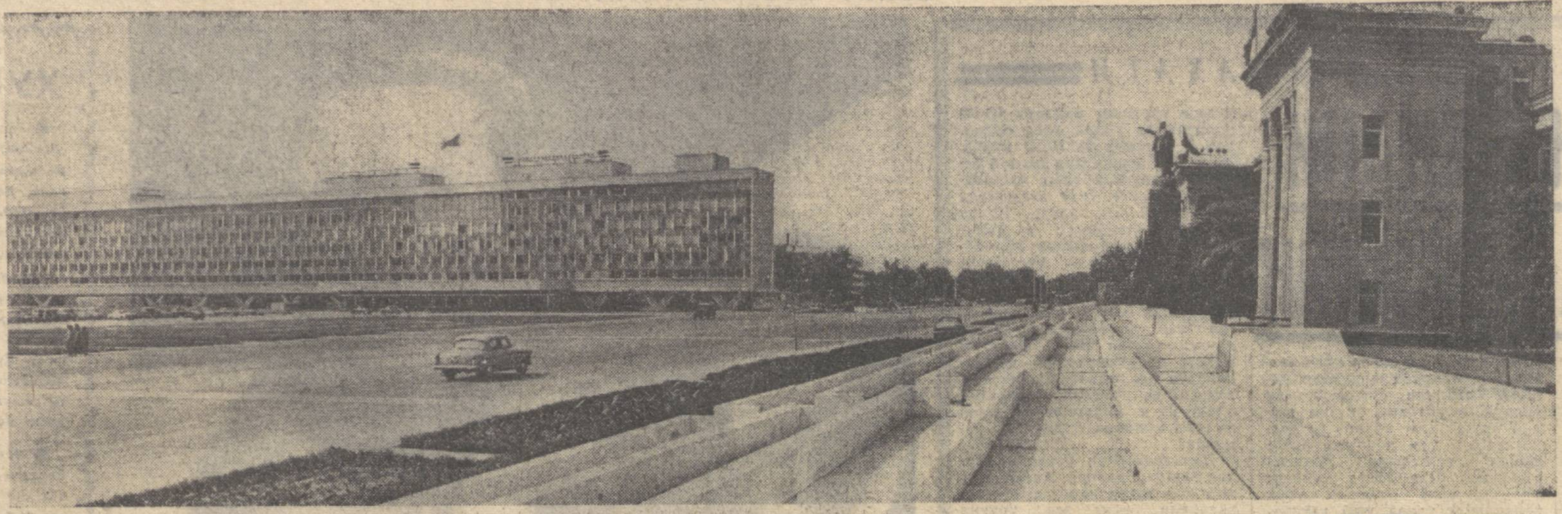

Тошкентнинг бугунги жамоли ҳар кимни ҳам мафтун этади. Суратда: шаҳарнинг В. И. Ленин номли майдони.

Л. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

СССР ТАШҚИ СИЁСАТИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, инсониятнинг ядро уруш хавфидан халос қилиш учун курашда муҳим маррага эришилди. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома 1 июлда жаҳоннинг уч пойтахтида — Москва, Лондон ва Вашингтонда — тантанали вазиятда имзолаш учун очиб қўйилди.

Совет ташқи сиёсатининг бу янги катта муваффақияти Совет Иттифоқи кўп йиллардан бери қилиб келган ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар ва тинчликсевар давлатлар қўллаб-қувватлаган қизғин куч ва ғайратнинг якунидир. Шартномани ишлаб чиқишга йўл қўймасликка ҳар томонлама уринган тинчлик душманларининг тинимсиз қилиб келган кирдикорларига қарамай бу шартномани Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган 95 давлат вакиллари якдиллик билан маъқуллади.

Бу шартномага шу дамгача 60 тадан кўпроқ давлат қўшилди. КПСС Марказий Комитети Бош Секретари Л. И. Брежнев 3 июлдаги ўзининг нутқида уқтириб айтганидек, энди вазифа шуки, мана шу муҳим ҳужжатга ҳамма давлатлар имзо чекишлари ҳамда шартноманинг бунга қадар тезроқ кучга кириши ҳамда тинчлик, тараққиёт йўлида ишлай бошлаши учун барча зарур чораларни кўришлари лозим.

Шартнома имзолаш учун очиб қўйилган кун Совет Иттифоқи тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган янги муҳим ташаббус билан майдонга чиққанлигини кенг жаҳон жамоатчилиги зўр мамнуният билан кутиб олди. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартноманинг қуролсизланиш чоралари тўғрисида музокаралар олиб бориш зарурлигини кўзда тутган қоидаларига амал қилиб Совет ҳукумати барча ҳукуматларга қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланишга доир кечиктириб бўлмайдиган баъзи конкрет чоралар тўғрисида меморандум йўллади.

Ташқи сиёсатни кузатувчиларнинг аксарияти Совет Иттифоқи таклиф қилган чоралар орасида ядро қуролини қўлланишни таъқиқлаш, ядро қуроли ишлаб чиқишни тухтатиш, шу қурол запасларини қисқартириш ва кузатиш, стратегия қуролини элтиш воситаларини чеклаб қўйиш ва кейин қисқартириш сингари муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган чоралар борлигини ижобий равишда қайд қилмоқдалар.

Совет ҳукуматининг янги ташаббусини социалистик мамлакатларда ленинча ташқи сиёсатнинг изчиллик билан ўтказилаётганлигини кўрсатувчи далил деб маъқуллаб кутиб олдилар. Болгариядаги «Работническо дело» газетасининг уқтириб ёзишича, бу «халқлар ўртасида дўстлик ва тинчлик сиёсати янги уруш хавфини йўқотишга, халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган изчил сиёсатдир». Берлиндаги «Нойес дойчланд» газетасининг ёзишича, қуролсизланиш соҳасидаги янги таклифлар Совет Иттифоқи томонидан қилинаётганлиги тасодифий эмас, чунки бу таклифлар Совет Иттифоқи ўзи вужудга келганидан бери 50 йил давомида ўтказиб келаётган тинчлик сиёсатининг мантиқий давомидир.

Ҳатто буржуа газеталарининг кўпчилиги ҳам совет таклифларининг аҳамияти катта эканлигини эътироф қилишга мажбур бўлди. Австралиядаги «Канберра таймс» газетаси бу таклифларни «Тинчлик учун бўлган янги умид» демоқда. «Эйж» газетасининг уқтириб ёзишича, Совет Иттифоқи «ядро билан қуролланиш пойгасига сарфланаётган жуда катта харажатларни қисқартириш йўлини қидирмоқда». Канададаги «Торонто телеграмм» газетаси алоҳида қайд қилиб ёзадики, «қуролланиш пойгасига чек қўйиш йўлидаги бу конструктив уриниш ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома имзолангандан кейин қўйилган мантиқий қадамдир».

Бироқ халқаро кескинликни юмшатишга қарши бўлганлар ҳали қуролларини ташлаганлари йўқ. Буни, жумладан, Америкадаги баъзи газеталар янги Совет ташаббусининг аҳамиятини камситишга уринаётганликлари кўрсатиб турибди. Чунончи, «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишига қараганда «Америка мутахассислари қуролсизланишга доир Совет таклифларини ўрганмоқдалар», лекин уларнинг назарида бунда конкрет таклифлар кўринмаётган эмиш.

Шу билан бирга газета сира уялмай-нетмай бундай деб ёзади: «Американинг мансабдор кишилари химия ва бактериология қуролидан фойдаланишни таъқиқлаб қўйиш ҳақидаги таклифни муҳокама қилишга рози эмаслар».

(ТАСС).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

СССР БИЛАН МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИК ПЛАНИ

● БАНГИ. (ТАСС). Марказий Африка Республикасининг президенти Жан Бедэль Бокасса ва СССРнинг Марказий Африка Республикасидаги элчиси М. Ф. Кучмин СССР билан Марказий Африка Республикаси ўртасида 1968—69 йилги маданий ва илмий техника ҳамкорлиги планини Бангида тантанали вазиятда имзоладилар.

Президент Бокасса миллий кадрлар тайёрлаш ишида Марказий Африка Республикасига ёрдам кўрсатганлиги учун Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик билдирди, шунингдек, ўз ҳукумати бундан буён ҳам барча соҳаларда Совет Иттифоқи билан дўстона муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини айтди.

ТАНЗАНИЯДА КАСАЛЛИКЛАРГА ҚАРШИ КУРАШ

● ДОРУССАЛОМ. (ТАСС). Танзания мамлакат аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш кампаниясн ўтказишни планлаштирмоқда. Бунда қишлоқ районларида истиқомат қилаётган аҳолини эмлашга асосий эътибор берилади.

Чечак, сил ва бошқа баъзи юқумли касалликлар — Германия ва Англия мустамлакачилари Танзанияда қолдирган энг даҳшатли мерослардан биридир. Мамлакатда ҳозирга қадар болаларнинг ярми беш ёшга етмасдан нобуд бўлмоқда.

Ёш республика ҳукумати аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилашга катта эътибор бермоқда. Сўнгги вақтлар мобайнида Танзаниянинг кўпгина районларида аҳоли эмлаб чиқилди. Масалан, икки ярим миллиондан ортиқ киши чечакка қарши эмланди.

ЛИВАНДА СОВЕТ ВИСТАВКАСИ

● БАЙРУТ. (ТАСС). Жанубий Ливан губернатори Анри Лаҳуд Сайда шаҳрида Совет виставкасини очар экан: «Биз Совет Иттифоқи тутган дўстона позициями ҳамда совет халқининг Ливан ва бошқа араб мамлакатлари халқига нисбатан қардошларча ҳис-туйғуларига юксак баҳо берамиз. Биз учун энг қийин бўлган дамларда сизнинг буюк давлатингиз араблар томонида турганлигига ишонч ҳосил қилдик. Совет ва араб халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошлик воситалари бундан буён ҳам мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверсин!» деди. Виставка совет давлатининг 50 йил мобайнида эришган муваффақиятларини акс эттиради. (ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Хитойнинг кўпгина районларида турли ташкилотлар ва гуруҳлар ўртасида кучайиб бораётган тўқнашувлар тўғрисида хабарлар келиб турибди. Чет эл агентликлари ва газеталари мухбирларининг хабар беришича, Гуандун, Юньнань, Фуцзянь, Гуйчжоу вилоятлари, Гуанси—Чжуан автоном райони, ички Монголия, Тибет қонли тўқнашувлар майдонига айланган. Кўп кишилар қурбон бўлган.

Чет эл матбуотининг хабарларига кўра, Гуандун вилоятида ва шу вилоятнинг бош шаҳри Гуанчжоу Кантондаги аҳвол тобора кескинлашиб бормоқда. Шаҳар кўчаларида, портда, Чжуншань университети районида, Хайчжу майдонида ва бошқа жойларда қаттиқ олишувлар бўлди. Кўпгина бинолар, шу жумладан Гуанчжоуда ярмаркалар ўтказилиши муносабати билан қурилган меҳмонхона саройи шикастланган. Шаҳар транспортига ҳам шикаст етказилган.

Гуанчжоуда «Хунци» ва «Дунфэн» деган икки гуруҳни қаттиқ олишувларнинг асосий қатнашчилари деб айтишмоқда. Шу икки гуруҳ ўртасидаги душманлик Пекиндаги Мао Цзэ-Дун группаси ичидаги курашнинг кескинлашаётганлигини акс эттирса керак. Хунвэйбинлар ёпиштириб ташлаган неча ўнлаб дацзыбаолар (деворий газеталар) Гуандун ҳарбий округи раҳбарларидан бири — Цзай Чжэн-Юнни йўқ қилиб ташлашни талаб қилмоқда. У, рақиб ташкилотга қурол беришда айбланмоқда.

Хитойнинг марказий ва жанубий вилоятларида сув тошганига уч ҳафта бўлди. Вилоят газеталарининг хабарларига кўра. Хунань ва Гуандун вилоятларига энг катта зарар етказилган. Гуандун вилояти мамлакатни озуқа билан таъминловчи асосий вилоятлардан биридир. «Наньфан жибао» газетаси Гуандун вилоятида рўй берган сув тошқинини «энг кучли сув тошқинларидан бири» деб ёзди. «Хуанань Жибао» газетаси эса «аҳвол ниҳоятда жиддийлашди, шаҳарларда, қишлоқларда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши, шунингдек аҳолининг хавфсизлиги ва мол-мулки таҳдид остида қолди», деб ёзди. Табиий офатлар мамлакат қишлоқ хўжалигида «маданий революция» путур етказган аҳволни янада кўпроқ мураккаблаштириб юбормоқда. Ҳозир Хитойда такрорланаётган сув тошқинлари дамбаларнинг ва бошқа ирригация иншоотларининг аҳволи ёмон бўлганлиги сабабли ҳам айниқса оғир зарар етказмоқда. Дамбалар ва ирригация иншоотлари ремонт қилинмаганига икки йилдан ошиб кетди.

* * *

Сўнгги кунларда Пекин матбуоти санъатда Мао Цзэ-Дуннинг хотини Цзян Цин амалга оширган «янги бурилиш» теварагида шовқин-сурон кўтармоқда. Хитой Компартияси Марказий Комитетининг «маданий революция» ишлари группаси уюштирган кечада «Қизил фонарь» деган Пекин операсидан ариялар ижро қилинган. Арияларга традицион Хитой асбоби «эрху» ўрнига роялда жўр бўлинган. Газеталар шу воқеага бутун-бутун саҳифалар бағишлаганлар.

Синьхуа агентлиги уқтириб ёзадики, «Мао ғояларининг нурафшон чироғида шахсан Цзян Цин юксалтирган санъатнинг янги гули пайдо бўлган. Цзян Цин «адабиёт ва санъат соҳасида Мао нурларига амал қилиб Пекин операсида ҳозирги замон мавзуларидаги спектаклларга роялда жўр қилинсин, деган кўрсатмани» 1964 йилдаёқ берган эди деб ҳикоя қилади Синьхуа агентлиги. Аммо яш ҳозирга келиб аниқланишича «ревизионистлар қўпол блокада қилганликлари» сабабли ўрнидан жилмаган. Лекин, — деб ёзади Синьхуа агентлиги, — жўшқин маданий революция бир ҳовуч душманларнинг жинояткорона қора режаларини узил-кесил барбод қилди» ва шу нарса «Цзян Цин ниятларини амалга оширишга имконият берди».

Шуни эслатиб ўтмоқ керакки, ўтмишда артист бўлган Цзян Цин Шанхайда қўйилган фильмларда кичик-кичик ролларни ижро этган бўлса-да, Мао группаси бошлаган «маданий революция»да унга кичкина роль берилмади, албатта.

Хитойда «маданий революция»нинг дастлабки қурбонлари орасида адабиёт ва санъатнинг таниқли арбоблари бўлганлиги ҳаммага маълум. Ижодий союзлар тугатилди, театр коллективлари тарқатиб юборилди, тўртта етакчи театр эса қуролли кучларни тўла назорати остида ўтказилди. Хунвэйбин газандалар маданиятнинг кўпгина арбобларини ҳақорат қилдилар, музейларга, театрларга, музика билим юртларига бостириб кирдилар ҳамда қимматбаҳо ҳайкаллар ва расмларни яксон қилдилар.

(ТАСС).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 7 июль. (ТАСС). ВИА агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради. Озодлик халқ қуролли кучларининг жангчилари Америка қўшинларининг Кхесандан чекинаётган қисмлари билан жанг қилишни давом эттириб, 26 июндан 5 июлга қадар Американинг 1200 га яқин солдатини сафдан чиқарганлар, 26 самолётни уриб туширганлар.

Жанубий Вьетнам Озодлик халқ қуролли кучлари қўмондонлигининг аниқланган маълумотларига қараганда 18 июнда Озодлик кучларининг жангчилари Хюэдан 22 километр наридаги Донгламда Американинг ҳарбий ҳаво базасини миномёт ва тўплардан ўққа тутганлар.

Асат РАҲМАТУЛЛАЕВ

... д район партия [коми]тетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий [Сове]тининг депутати Асат Раҳматуллаев узоқ давом этган касалликдан сўнг вафот этди.

А. Раҳматуллаев 1912 йили Жиззах районидаги Гандумтош қишлоғида камбағал деҳқон оиласида дунёга келди. Меҳнат фаолиятини 1932 йили мактаб ўқитувчиси сифатида бошлаган комсомол Асат Раҳматуллаев ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол қатнашиб, ўзининг моҳир ташкилотчилик қобилиятини кўрсатди. 1940 йили партия сафига қабул қилинди. 1942 йили 1-Митон МТС[нинг] сиёсий бўлими бошлиғи [ва]зифасига кўтарилди.

А. Раҳматуллаев 26 йилдан кўпроқ вақт раҳбар партия ва совет ишларида хизмат қилди. Митон, Бешкент, Китоб район партия комитетларининг биринчи секретари, Қашқадарё область партия комитетининг секретари, Самарқанд область ижроия комитети раисининг ўринбосари, Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси лавозимларида ишлади. Сўнгги етти йил мобайнида А. Раҳматуллаев Самарқанд район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлади.

Толмас меҳнаткаш, моҳир ташкилотчи А. Раҳматуллаев партия юборган ҳамма соҳаларда бу ишончни шараф билан оқлади. Ишда эришган муваффақиятлари учун у Ленин ордени икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени ва иккита медал билан мукофотланди.

А. Раҳматуллаев Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг аъзолигига, учинчи, тўртинчи бешинчи ва еттинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига сайланган эди.

Матонатли коммунист, сезгир ўртоқ Асат Раҳматуллаевнинг ёрқин хотираси қалбаримизда ҳамиша сақланажак.

Бир группа ўртоқлари.

Футбол

ИККИНЧИ МАҒЛУБИЯТ

17-турда Ўзбекистон ва Қозоғистон командалари украиналик рақиблари билан ўзаро алмашиб майдонга тушдилар. Ўзбекистонлик футболчилар, худди қозоғистонлик футболчилар каби, «Заря» дарвозасига битта тўп ура олдилар, холос Ленин мавсумнинг энг кучли мергани Эркин Абдураимов урган 10-тўп ҳам командага ҳеч қандай фойда келтирмади. «Пахтакор» ўз дарвозасидан иккита тўп ўтказиб юбориб, яна мағлубиятга учради.

Донецкда эса майдон эгалари бу сафар ҳам кўтаринки руҳ билан ўйнаб, «Қайрат» дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритдилар. Шундай қилиб, «Пахтакор» ҳар иккала учрашувда ҳам «Қайрат»га нисбатан ўз дарвозасидан биттадан тўп ортиқ ўтказиб юборгани ҳолда, Украина сафаридан бирорта очко ҳам ололмади. Қозоғистонлик футболчилар эса Луганскда олган бир очколари билан чегараланиб, уч очко йўқотдилар. Энди ҳар иккала команда ҳам Ватанимиз пойтахти томон йўл олиб, биринчи давранинг сўнгги ўйинларини «Локомотив» ва «Спартак» командалари билан ўтказади. Москвадаги учрашувлар қанчалик оғир бўлмасин, ўйлаймизки, командамиз Украинадаги хатоларидан тегишли хулоса чиқариб олади.

Биринчи давранинг яна икки тури қолди. Украинанинг «Динамо» ва «Заря», Москванинг «Динамо», Кутаисининг «Торпедо» командалари учун биттадан учрашув қолди. Ўтган турдаги каби, бу турда ҳам «қуруқ» ҳисоб (0:0)нинг бўлмаганлиги — мусобақалар охирлаган сари командалар отни қамчилаб қолганлигидандир.

Бу турдаги энг катта ҳисоб Тбилисида рўй берди: майдон эгалари «Черноморец» дарвозасига тўртта тўп киритганлари ҳолда ўз дарвозаларининг даҳлсизлигини сақлаб қолдилар. Уч команда ўз майдонида мағлубиятга учради: «Нефтчи» ЦСКАга, «Арарат» «Динамо» (Киев)га, «Торпедо» (Кутаиси) «Зенит»га 0:1 ҳисобида ютқазди. Ростовнинг армия футболчилари билан Минскнинг «Динамо» командаси ўртасидаги учрашув 2:2. Кировобод ва Москва динамочилари ўйини 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан тугади. «Крилья Советов» командаси бу сафар ҳам Москвада, худди ўтган турда «Спартак» билан бўлгани каби, 1:0 ҳисоби билан «Локомотив»дан енгилди. 17-тур жадвалга жиддий ўзгартиш киритмади.

КОМАНДАЛАР	У.	Т.	О.
1. «Спартак»	16	29—12	26
2. «Динамо» (К)	18	22—11	26
3. «Динамо» Т.	17	16—5	22
4. «Локомотив»	17	16—10	21
5. «Динамо» Мн.	17	16—11	20
6. «Торпедо» М.	16	25—16	19
7. «Шахтер»	17	16—13	19
8. «Зенит»	17	16—16	19
9. ЦСКА	17	15—14	18
10. «Заря»	18	11—18	17
11. «Нефтчи»	17	14—13	16
12. «Черноморец»	17	18—23	16
13. «Кр. Советов»	17	12—13	15
14. СКА	17	22—25	15
15. «Динамо» М.	18	18—22	14
16. «Пахтакор»	17	17—25	14
17. «Кайрат»	17	13—18	13
18. Арарат»	17	12—20	11
19. «Торпедо» Кт.	18	13—25	11
20. «Динамо» Кд.	17	7—18	10

Эслатма: кеча кечқурун Москвада бўлиб ўтган «Спартак» — «Торпедо» учрашувларининг натижаси жадвалга киритилмаган.

А. МАЪЗУМОВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбекистон композиторларининг асарлари, 9.30 — Чолғу пьесалари, 10.30 — Концерт, 11.15 — «Фан ва ишлаб чиқариш», 11.25 — Б. Зейдман. Хоразм темаларида квартет, 12.15 — «Замондошларимиз» (русча), 13.30 — Концерт (русча), 16.10 — «Йиллар, ҳаёт, қўшиқлар», 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — «Сиёсий ахборотчилар» (русча), 18.10 — Рус халқ қўшиқлари, 18.40 — Спорт, 19.20 — Концерт, 20.00 — «Ёшлик» программаси, 20.30 — «Раъно Шарипова куйлайди», 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Кечки концерт, 22.20 — Ш. Эргашев куйлайди, 22.40 — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган адабий эшиттириш, 23.15 — Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар, 18.15 — Стандарт—давлат нормаси.

Ўзбек тилида: 18.30 — Инсон ва қонун, 19.00 — Эстония хотиралари, 19.40 — Теленгиликлар, 19.55 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи («Ёшлик» кўрсатади), 20.35 — Билим—оммага, 21.00 — Рақсга тушишни ўрганинг, 21.40 — Реклама ва эълонлар (рус тилида), 21.50 — Ҳафахон қариндошлар (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Олий ўқув юртларига кирувчилар учун. Математика, 19.00 — Физика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Қуёш, ҳаво ва сув (болалар учун), 20.20 — Октябрь қанотлари (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 21.10 — Костанинг қайтиши (музикали поэма), 22.10 — Куз куни (ҳужжатли фильм), 22.20 — Тугалланмаган ҳикоя (телевизион бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/VII да Гули сиёҳ.

КИНО

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қаттиқ ёнғоқ — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндлар суянчиғи — «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қаттиқ ёнғоқ — «ФЕСТИВАЛЬ».

Салават Юлаев — «ХИВА».

У бир ўзи кетди — НАВОИЙ номли.

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕАТР ВА РАССОМЛИК САНЪАТИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларни эгаллаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудири — доцент ёки катта ўқитувчи — графика бўйича.

Қуйидаги ихтисослар бўйича доцентлар ёки катта ўқитувчилар: сиёсий иқтисод (ўзбек тилида), Саҳна нутқи (ўзбек, қорақалпоқ ва қозоқ тилларида), режиссёрлик, актер маҳорати (ўзбек, қорақалпоқ, қозоқ ва рус тилларида) театршунослик, тасвирий санъат тарихи ва назарияси, музика тарихи, рақс, театр рассомлиги живопись ва цветоведение, саноат графикаси, ёғочни бадиий ишлаш, расм, ашула, бадиий кулолчилик, хонани жиҳозлаш. Миллий группаларда рус тили, жисмоний тарбия;

Кафедра ўқитувчилари: саҳна нутқи (ўзбек, қорақалпоқ ва қозоқ тилларида) актёр маҳорати (ўзбек қорақалпоқ, қозоқ ва рус тилларида) рақс, ашула, театршунослик, тасвирий санъат тарихи ва назарияси, тасвирий санъат, расм, графика (китоб ва плакат графикаси), бадиий кулолчилик, ёғочни бадиий ишлаш, хонани жиҳозлаш рус тили — миллий группаларда жисмоний тарбия.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 1,5 ой.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Герман Лопатин кўчаси, 77-уй, кадрлар бўлими.

Редактор ўринбосари Х. ЁДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162 Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—63, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б № — 158. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64633. Р. 02600.